

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ДЭРГЭДЭХ СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

ᠰᠡᠯᠡᠨᠭᠡ ᠠᠶᠢᠮᠭᠢᠨ
ᠨᠢᠶᠭᠡᠮ, ᠡᠳᠢᠶᠢᠨ
ᠵᠠᠰᠭᠢᠨ ᠲᠠᠨᠢᠯᠴᠠᠭᠤᠯᠠᠭ᠎ᠠ
ᠲᠡᠭᠦᠳᠡᠬᠦ ᠰᠠᠲᠢᠰᠲᠢᠻᠢᠬᠢᠶᠢᠨ
ᠬᠡᠯᠲᠡᠰ

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

2017/05

Мэдээллийн нэгдсэн лавлах: WWW.1212.MN

СТАТИСТИКИЙН МЭДЭЭЛЛИЙГ ХААНААС, ХЭРХЭН АВАХ ВЭ?

WWW.NSO.MN

Цахимаар:

Энэ сайтад өөрийн e-mail хаягаа бүртгүүлснээр статистикийн мэдээллийг цаг алдалгүй тогтмол авч байх болно.

SOCIAL NETWORK

www.facebook.com/Статистик-Мэдээлэл

www.selenge.nso.mn

Сэлэнгэ аймгийн статистикийн хэлтсийн веб хуудас

Утсаар:

Лавлах утас:
1900-1212

СЭЛЭНГЭ АЙМАГ

www.facebook.com/Сэлэнгэ Статистик

Сэлэнгэ аймаг

70362047
70362449
70363694

Ухаалаг гар утас, таблет ашиглан статистик мэдээлэл авах ezStat аппликейшн

Статистикийн хэвлэмэл бүтээгдэхүүнийг унших Монстаг аппликейшн

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ДЭРГЭДЭХ
СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

**СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН НИЙГЭМ
ЭДИЙН ЗАСГИЙН БАЙДАЛ**

ГАРЧИГ

Ерөнхий тэмдэглэл.....	4
АРГАЧЛАЛЫН ТАЙЛБАР	5
ТОВЧ АГУУЛГА.....	6
ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД	16
1. ХҮН АМ, НИЙГМИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ	16
1.1 Хүн ам.....	16
1.2 ЭРҮҮЛ МЭНД	17
1.3. ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТ	20
1.4 НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, ХАЛАМЖ.....	23
1.5 ГЭМТ ХЭРЭГ.....	24
1.6 ХИЛЭЭР ОРСОН, ГАРСАН ИРГЭД.....	26
2. МАКРО ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ	26
2.1 МӨНГӨ, ЗЭЭЛ	26
2.2 АЙМГИЙН НЭГДСЭН ТӨСӨВ, ТАТВАР	28
2.3 . ГАДААД ХУДАЛДАА	34
2.4. ҮНЭ	34
3. ЭДИЙН ЗАСГИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ	36
3.1 ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ.....	36
3.2 АЖ ҮЙЛДВЭР	44
4. БУСАД.....	48

Ерөнхий тэмдэглэл

- I. Товчилсон тэмдэглэлгээ:
 - ГХ- Гэмт хэрэг
 - ХАА- Хөдөө аж ахуй
 - АҮ - Аж үйлдвэр
 - ЖДҮ- Жижиг дунд үйлдвэрлэл
 - СЭ - Сэлэнгэ
- II. Саруудыг ромбо тоогоор тэмдэглэв. (I, II, III, IV, V, VI ...г.м)
- III. Тухайн сарыг оруулсан жилийн эхнээс өсөн нэмэгдэх дүнг харуулахдаа I-IV, I-XI зэргээр илэрхийлэв

- IV. Дараах тэмдэглэлийг ашиглав:
 - ... Мэдээлэл байхгүй
 - X Бүтцийн өөрчлөлт
 - 0.0 Маш бага тоо
 - +, - Зөрүү
 - Гүйцэтгэл байхгүй
 - * Дахин"Үүнээс" гэдгийг харуулах бөгөөд зарим тохиолдолд тухайн үзүүлэлтийн бүрэлдэхүүн хэсгүүдийн нийлбэр нэгдсэн дүнтэй тэнцэхгүй байж болно.
- V. "Төл" нь төлөвлөгөө, "Гүйц" нь гүйцэтгэл
- VI. Орон дэвшүүлэлтээс хамаарч зарим үзүүлэлтийн нийлбэр нь дүнтэйгээ, бүтцийг хувиар илэрхийлэхэд 100.0 хувиас бага зэрэг зөрүүтэй байж болно.

АРГАЧЛАЛЫН ТАЙЛБАР

Суурин хүн ам: Тухайн Засаг захиргааны нэгжид 183 хоног буюу 6 сараас дээш хугацаагаар оршин сууж байгаа хүн амыг харуулдаг.

Төсөв: Аймгийн т.свийн орлого зарлага нь төвлөрсөн төсвийн болон орон нутгийн төсвийн орлого, зарлагаас бүрдэнэ.

Ажилгүйчүүд: Ажилгүйчүүдийн тоонд олон улсын стандарт ангиллын дагуу Монгол улсын хуулиар зөвшөөрөгдсөн хөдөлмөрлөх насны, хөдөлмөр эрхлэх чадвартай, цалин хөлстэй ажил болон хувиараа хөдөлмөр эрхэлдэггүй, тухайн үед ажиллахад бэлэн, цалин хөлстэй ажил идэвхтэй эрж, хайж байгаа хөдөлмөр эрхлэлтийн албанд бүртгүүлсэн хүмүүс орно.

Үнэ: Аймгийн төвийн захад борлогдож байгаа болон хөдөө аж ахуйн гаралтай хүнсний бүтээгдэхүүний зах зээлийн дундаж үнийг харуулна.

Хэрэглээний үнийн индекс: Гэдэг нь өрх орлогоороо өөрсдийн хэрэгцээнд худалдан авсан, үйлчлүүлсэн хамгийн чухал эн тэргүүний нийтлэг хэрэгцээтэй бараа, үйлчилгээний үнийн өөрчлөлтийг тэдгээрийн хэрэглээний зардалд эзлэх хувиар жигнэсэн дундаж юм.

Гэмт хэрэг: Хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэгт бусдыг амиа хорлоход хүргэх, иргэдийн эрх чөлөө, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг болон хүнийг санаатай алах, болгоомжгүй алах хэргийг, хүүхэд гэр бүл нийгмийн ёс суртахууны эсрэг гэмт хэрэгт хүчингийн хэргийг оруулав.

Хээлтэгч мал: Нас гүйцсэн эм малыг хамруулна.

Зүй бусаар хорогдсон малын тоонд: Халдвартай, халдваргүй өвчин, зуд, үер ус, гал түймэр, аянга, цахилгаан зэрэг гэнэтийн аюул болон араатан, жигүүртэнд идүүлэх, худаг, хавцалд унах зэрэг хариулга, маллагаатай холбоотой бусад шалтгаанаар хорогдсон малыг хамруулна.

Аж үйлдвэр: Аж ахуйн нэгжүүдийг эдийн засгийн үйл ажиллагаагаар анхгилахдаа НҮБ-ын эдийн засгийн үйл ажиллагааны Олон улсын стандарт ангиллыг мөрдөж байна. Үйлдвэрийн борлуулсан бүтээгдэхүүн нь аж ахуйн нэгж, байгууллагын тайлангийн хугацаанд худалдсан буюу гадагш гүйцэтгэсэн ажил үйлчилгээний хэмжээ юм. Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүний өсөлтийг тооцоход нэр төрлийн бүтээгдэхүүнийг 2016 оны зэрэгцүүлэх үнээр үнэлж тодорхойлсон болно. Гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн биет хэмжээг харуулна.

ТОВЧ АГУУЛГА

Сэлэнгэ аймгийн нийгэм, эдийн засгийн байдал (2017 оны эхний 5 сарын байдлаар)

1. НИЙГМИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

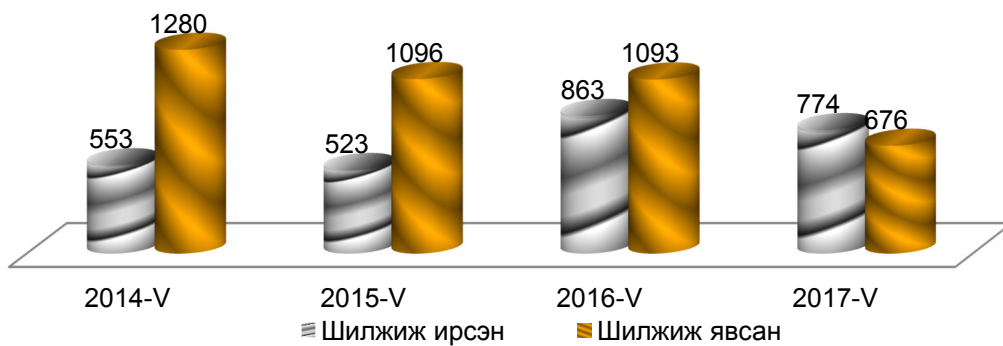

1.1 Хүн ам

2017 оны 4-р сарын 26-наас 6-р сарын 27 хүртэл Ерөнхийлөгчийн сонгуультай холбоотойгоор шилжилт хөдөлгөөнийг түр зогсоосон тул эхний 4 сарын байдлаар шилжилт хөдөлгөөний мэдээг оруулав.

2017 оны эхний 5-н сарын байдлаар манай аймагт бусад аймаг хотоос бүгд 774 хүн шилжин ирж, 676 хүн шилжин явсан байна. Нийт шилжин ирэгсдийн 84.8 хувь нь Улаанбаатар хот, Дархан –уул, Орхон аймгаас, шилжин явагсдын 54.2 хувь нь Улаанбаатар хот, Дархан –Уул, Орхон аймагт явжээ.

Шилжилт хөдөлгөөн

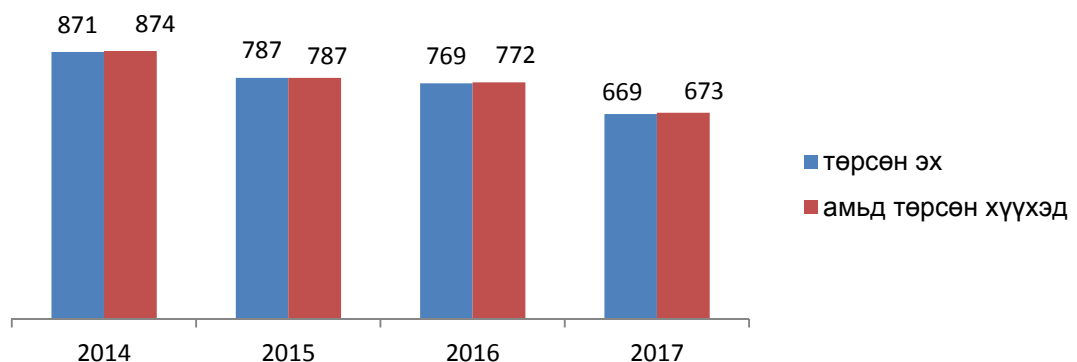

Монгол-Оросын хилийг хялбарчилсан журмаар хил нэвтрэх эрхийн үнэмлэхээр 22794 хүн зорчсон байна.

1.2 Эрүүл мэнд

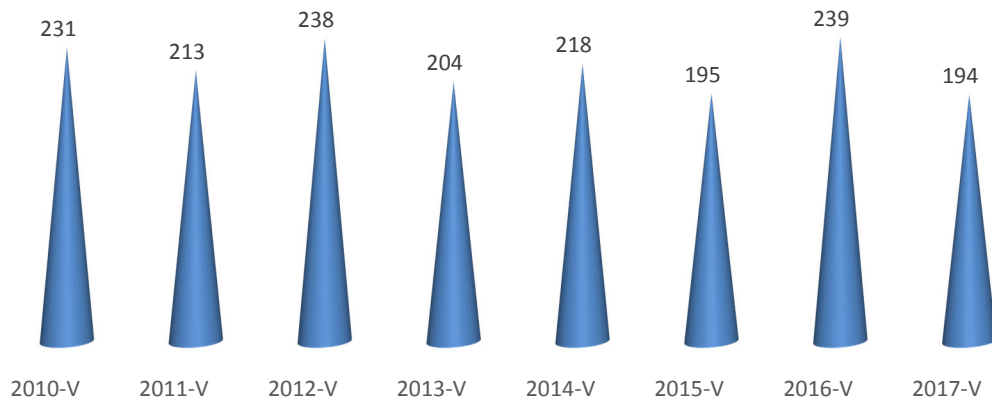
Эхний 5 сарын байдлаар аймгийн хэмжээгээр нийт 669 эх төрж, 673 хүүхэд мэндэлсэн нь өнгөрсөн оны мөн үеийнхээс төрөлт 12.8 хувиар буурсан байна.

Нас барсан хүний тоо 194 байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 18.8 хувиар буурсан байна. 0-1 хүртлэх хүүхдийн эндэгдэл 8, 1-5 хүртлэх насны хүүхдийн эндэгдэл 3 тохиолдол тус тус бүртгэгдсэн байна. Нийт нас баралтын шалтгааны 19.9 хувь нь осол гэмтлийн, 24.2 хувь нь хорт хавдрын өвчний шалтгаантай байна. Халдварт өвчнөөр 292 хүн өвчилж бүртгэгдсэн нь урьд оны мөн үеэс 79.5 хувиар буурсан байна. Нийт халдварт өвчний 52.7 хувийг бэлгийн замын халдварт өвчин, 31.8 хувийг сүрьеэ эзэлж байна.

Нас баралт

1.3 Хөдөлмөр

2017 оны 5 сарын байдлаар бүртгэлтэй ажилгүйчүүдийн тоо 1266 болсон нь урьд оны мөн үеийнхээс 30.1 хувиар, 2014 оны мөн үеэс 47.2 хувиар тус тус өссөн байна. Нийт ажилгүйчүүдийн 47.9 хувийг ерөнхий боловсролтой, 27.9 хувийг дээд боловсролтой, 15.8 хувийг мэргэжилтэй ажилчид, 7.6 хувийг тусгай дунд боловсролтой хүмүүс эзлэх боллоо.

Энэ сард бүртгэлтэй ажилгүйчүүдээс идэвхгүйн улмаас 123 хүн хасагдаж, 79 хүн ажилд зуучлагдан орж, 334 хүн шинээр бүртгэгдсэн байна. Шинээр 255 ажлын байр бий болж боловсруулах үйлдвэр, худалдаа гэр ахуйн засвар үйлчилгээ, ХАА ан агнуур ой аж ахуй загас агнуур, уул уурхай олборлох үйлдвэр, барилгын салбар 79.6 хувийг эзлэж байна.

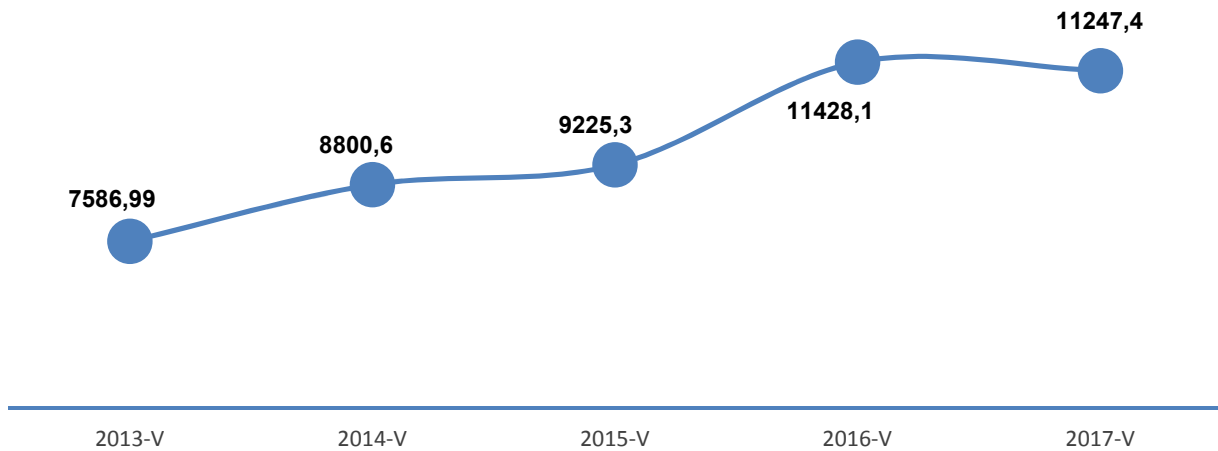
1.4 Нийгмийн даатгал, халамж

2017 оны 5 дугаар сарын байдлаар тэтгэврийн даатгалын сангаас 15577 тэтгэвэр авагчдад 24350.9 сая төгрөгийг тэтгэвэрт, Тэтгэмжийн даатгалын сангаас 2885 хүнд 783.8 сая төгрөгийг ХЧТА, ЖА, оршуулга, өвчтөн сахисны тэтгэмжид, ҮОМШӨ-ний даатгалын сангаас ҮО-ийн тэтгэвэр, ХЧТА-ны тэтгэмж, нөхөн төлбөр, сувиллын зардалд 253 хүнд 564.3 сая төгрөг, Ажилгүйдлийн даатгалын сангаас 264 хүнд 288.3 сая төгрөгийг ажилгүйдлийн тэтгэмжид, ЭМД-ын сангаас эмнэлэг, эмийн сангуудад 2786.4 сая төгрөгийн зардлыг тус тус олгожээ.

Нийгмийн халамжийн сангаас 26938 хүнд 4458.5 мянган төгрөгийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжийг олгожээ.

Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого, сая.төг

1.5 Гэмт хэрэг

Цагдаагийн газрын мэдээгээр нийт 289 гэмт хэрэг бүртгэгдсэний 101 нь согтуугаар үйлдэгдсэн ба гэмт хэргийн тоо өнгөрсөн оны мөн үеийнхээс 10.0 хувиар буурчээ. Бүртгэгдсэн хэргийн 39.4 хувийг өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг, 37.3 хувийг хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг, 2.4 хувийг нийгмийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг, 10.3 хувийг тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдлын эсрэг гэмт, 18.3 хувийг бусад хэрэг эзэлж байна. 2017 оны 5 сарын байдлаар бүртгэгдсэн захиргааны зөрчил 10787 бүртгэгдсэний 10758 иргэн, 29 ААНБ-д торгуулийн арга хэмжээ авч, 409 хүн тээврийн хэрэгсэл жолоодох эрхээ хасуулжээ.

Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг, эхний 5 сарын байдлаар

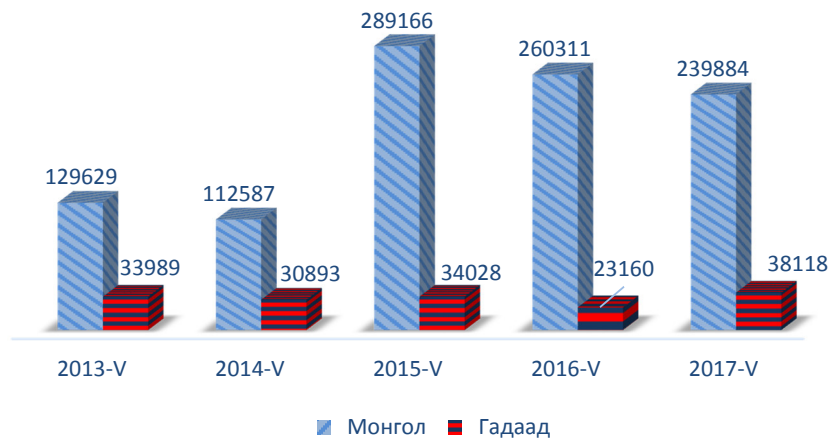

1.6 Хилээр орсон, гарсан иргэд

Сэлэнгэ аймгийн Алтанбулаг болон Сүхбаатар боомтоор давхардсан тоогоор 278002 зорчигч нэвтэрсэн нь өмнөх оны мөн үеээс 1.9 хувиар буурсан байна. Нийт зорчигчдын 86.3 хувь нь Монгол иргэд, 13.7 хувь нь гадаад иргэд байна. Энэ нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад хилээр нэвтэрсэн Монгол иргэдийн тоо 7.8 хувиар буурч, гадаад иргэдийн тоо 64.6 хувиар өссөн байна.

Хилээр орсон гарсан иргэд

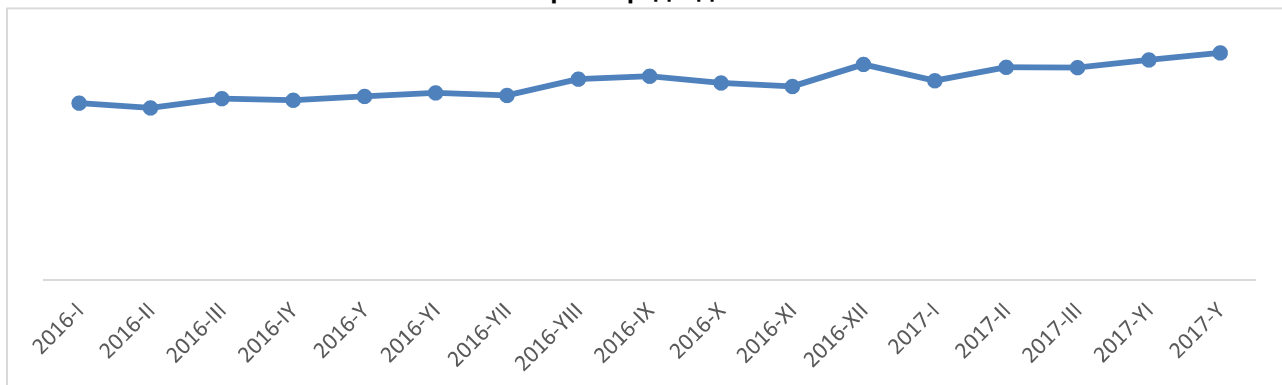
2. МАКРО ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

2.1 Мөнгө, банк

Монгол банкны мэдээгээр энэ сард кассын цэвэр орлого 60794.4 сая төгрөг, цэвэр зарлага 62856.9 сая төгрөгт хүрчээ. Зээлийн өрийн үлдэгдэл 212503.4 сая төгрөг байгаа ба үүний 3.1 хувийг чанаргүй зээл эзэлж байна. Иргэдийн мөнгөн хадгаламж 66336.0 сая төгрөг байна.

Зээлийн өрийн үлдэгдэл сая.төг

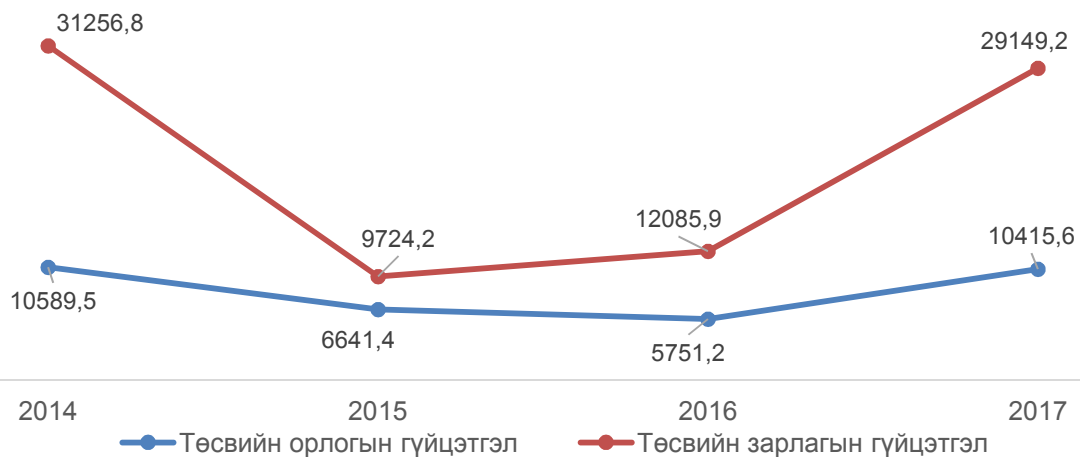

2.2 Төрийн сан, татвар

2017 оны төсвийн гүйцэтгэлийн 5 дугаар сарын мэдээгээр орон нутгийн төсвийн орлого 150.1 хувь, улсаас авах санхүүгийн дэмжлэг 100.0 хувь, орон нутгийн хөгжлийн сангийн орлогын шилжүүлэг 100.0 хувь, салбарын байгууллагуудын тусгай зориулалтын шилжүүлэг 100.0 хувь биелэгдсэн байна. Төсвийн зарлагын гүйцэтгэл 81.6 хувийн гүйцэтгэлтэй байна. Аймгаас олгох сумдын санхүүгийн дэмжлэг 100.0 хувь, аймгийн Засаг даргаас олгох нөөц хөрөнгийн гүйцэтгэл 100.0 хувийн гүйцэтгэлтэй гарсан байна.

НӨАТ-ын урамшууллын систем аймгийн хэмжээнд 360 НӨАТ суутган төлөгч байгууллага, 199 пос, 506 Е-баримт хэвлэгч машин ажиллаж байгаа. Мөн цахимд холбогдох боломжтой 1006 аж ахуйн нэгж, байгууллагууд байна.

Орон нутгийн төсвийн орлого, зарлага, сая.төг

2.3 Гадаад худалдаа

Сэлэнгэ аймагт 2017 оны эхний 5 сарын байдлаар гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт 72.6 сая америк доллар, үүнээс экспорт 0.8 сая америк доллар, импорт 71.8 сая америк доллар байна.

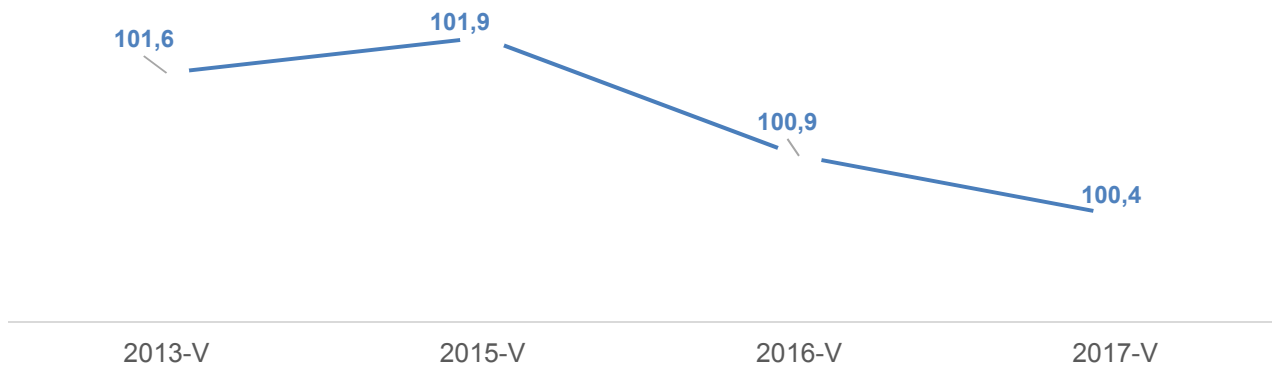

2.4 Хэрэглээний үнийн индекс

Хэрэглээний бараа үйлчилгээний үнэ 2017 оны 5 сард өмнөх сараас 0.4 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.7 хувиар, өмнөх оны жилийн эцсээс 6.0 хувиар тус тус өслөө. Ерөнхий индекс өмнөх сарынхаас 0.4 хувиар өсөхөд тамхи 0.9 хувиар, хивс болон шалны хулдаас, гэр ахуйн оёмол болон нэхмэл эдлэл, цахилгаан бараа 4.2 хувиар, эм тариа эмнэлгийн хэрэгсэл 0.5 хувиар, тээврийн хэрэгслийн худалдан авалт 1.4 хувиар, зочид буудал дотуур байрны үйлчилгээ 9.4 хувиар, хувь хүнд хандсан үйлчилгээ болон хувь хүний эд зүйл хэрэгсэл 2.2 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС

2.5 Хөдөө аж ахуй

2017 оны эхний 5 сарын байдлаар 508.0 мянган эх мал төллөсөн нь урьд оны мөн үеэс 54.2 мянган толгойгоор бага байгаа ба Сант, Баянгол, Сайхан, Шаамар, Сүхбаатар сумдад төллөлтийн хувь өндөр буюу 81.4 – 89.4 хувьтай байна.

489.3 мянган толгой төл бойжиж байгаа нь урьд оны мөн үетэй харьцуулахад 72.6 мянган толгойгоор бага байна.

2017 оны эхний 5 сарын байдлаар оны эхний нийт малын 2.9 хувьтай тэнцэх 45740 толгой мал хорогдсон нь урьд оны мөн үетэй харьцуулахад 22.3 дахин их байна. Хорогдсон нийт малын 13.4 хувийг өвчнөөр хорогдсон, 38.3 хувь нь хээлтэгч малын хорогдол байна.

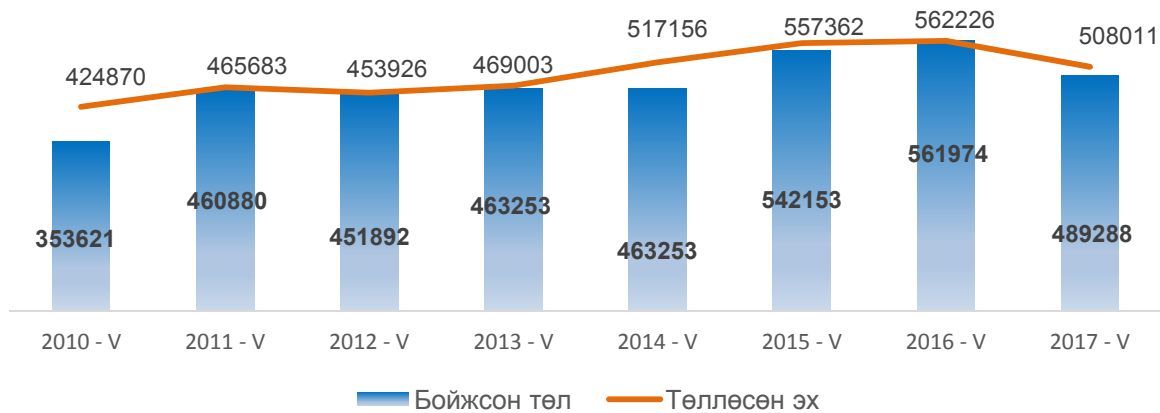
Хорогдсон нийт малын 34663 толгой буюу 76.0 хувь Алтанбулаг, Ерөө, Зүүнбүрэн, Цагааннуур, Хүдэр, Жавхлант, Хушаат сумдад ногдож байна.

2017 оны 5 сарын тариалалтын явцын мэдээгээр Сэлэнгэ аймаг 148.9 мян.га-д үр тариа, 2.2 мян.га-д төмс, 1.8 мян.га-д хүнсний ногоо, 30.7 мян.га-д техникийн ургамал тариалсан байна. Үүнийг 2016 оны мөн үетэй харьцуулахад үр тариа 5.6 мян.га, техникийн ургамал 20.0 мян.га, хүнсний ногоо 0.3 мян.га тус бүр их, харин төмс 0.3 мян.га-р бага тариалсан байна.

2016 оны мөн үеэс малын үнэ 10.000-150.000 төгрөгөөр буурсан байна. Харин түүхий эдийн үнийн хувьд адууны шир 8.000 төгрөгөөр, үхрийн шир 5.000-15.000 төгрөгөөр тус бүр өссөн байна.

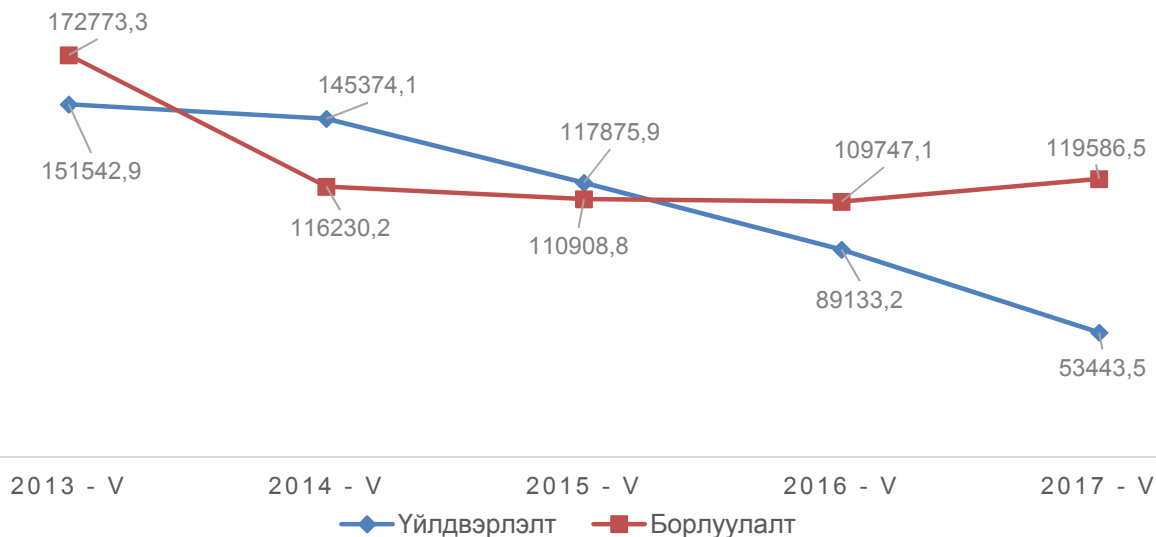
Төллөсөн эх, бойжсон төл жил бүрийн 5 сарын байдлаар, толгойгоор

2.6 Аж үйлдвэр

2017 оны 5 сарын байдлаар аж үйлдвэрийн салбарт 66759.7 сая төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, 119586.5 сая.төгрөгийн борлуулалт хийгдсэн нь урьд оны мөн үеийнхээс нийт үйлдвэрлэлт 25.1 хувиар буурсан бол борлуулалт 8.9 хувиар буюу 9839.4 сая.төгрөгөөр өссөн байна. Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүний 24.4 хувь нь хүнсний салбарт, 46.2 хувь нь уул уурхайн салбарт, 22.4 хувь нь барилгын материалын салбарт 7.0 хувь нь бусад салбарт бүтээгджээ. Сумдын жижиг дунд үйлдвэрүүд аймгийн аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүний 0.6 хувьтай тэнцэх 428.6 сая төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, 756.1 сая төгрөгийн борлуулалт хийжээ.

Аж үйлдвэрийн бүтээгдхүүн үйлдвэрлэлт, борлуулалт (сая.төг)

3. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

3.1 Цаг уур орчны мэдээ

ТАНЫ АНХААРАЛД

Цаг агаарын сарын урьдчилсан мэдээнд тухайн сард агаарын дундаж температур болон орох хур тунадасны хэмжээ нь олон жилийн дундажтай харьцуулахад ямар байхыг баруун (Баян-Өлгий, Ховд, Увс, Завхан, Говь-Алтай, Баянхонгор), төв (Архангай, Өвөрхангай, Хөвсгөл, Булган, Сэлэнгэ, Төв, Орхон, Дархан-Уул), зүүн (Хэнтий, Дорнод, Сүхбаатар), говийн (Дундговь, Өмнөговь, Дорноговь, Говь-Сүмбэр) нутгийн гэсэн 4 бүс нутаг тус бүрээр ялган зааж өгдөг. Түүнчлэн хэдий үед нутгийн аль хэсэгт дулаарах, хүйтрэх, бороо, цас орох, салхи шуурга болохыг тусгана. Цаг агаарын үзэгдэл нутгийн 30 хувиас хэтрэхгүйгээр зурвас газраар ажиглагдах тохиолдолд “зарим газраар”, 30-70 хувьд “ихэнх нутгаар”, 70 хувиас дээш нутгийг хамрах тохиолдолд “бүх нутгаар” гэсэн нэр томъёо хэрэглэдэг. Дулааны улиралд агаарт болон хөрсний гадарга дээр температур 00-аас бага болж хүйтрэхийг “цочир хүйтрэл” гэнэ.

Цаг агаарын урьдчилсан мэдээг өдөр бүр 12 цагаар болон нэг, тав хоногоор нарийвчлан гаргаж радио, телевиз, хэвлэлээр нийтэд мэдээлдэг. Цаг агаарын байдал эрс өөрчлөгдөн цаашид хөдөө аж ахуйн болон эдийн засгийн бусад салбарын хэвийн үйл ажиллагаанд саад хийхээр аюултай үзэгдлийн хэмжээнд хүрч болзошгүй тохиолдолд “Урьдчилан анхааруулах мэдээ”, “Урьдчилан сэрэмжлүүлэх мэдээ” гаргаж радио, телевизээр нийт ард иргэдэд, харин ноцтой бэрхшээл учруулж эд хөрөнгө, иргэдийн амь нас хохирохоор онц аюултай үзэгдлийн хэмжээнд хүрэхээр бол “Гамшигт үзэгдлээс урьдчилан сэргийлэх мэдээ” гаргаж “Харанга” дохиотойгоор мэдээлэх ба мэдээллийг онцгой байдлын шугамаар нийт ард иргэд, төр засгийн бүх шатны удирдлагад яаралтай хүргэдэг. Засаг дарга нар “Гамшигт үзэгдлээс урьдчилан сэргийлэх мэдээ”-г хүлээн авмагц мэдээллийг өөрийн харъяа нутаг дэвсгэрийн иргэдэд хүргэх, гамшгаас хамгаалах, гамшгийн голомтод ажиллах, сэргээн босгох үйл ажиллагааг шуурхай зохион байгуулах үүрэгтэй.

Ус, цаг агаарын гамшигт үзэгдлийн улмаас хүний амь нас эрсдсэн, байгаль орчин, эд хөрөнгөнд хохирол учирсан тохиолдолд сум, дүүргийн Засаг дарга ажлын хэсэг томилон ажиллуулж, уг гамшигт үзэгдлээс хамгаалах талаар зохион байгуулсан арга хэмжээ, үр дүн, учирсан хохирол, гарсан зардлын талаархи мэдээллийг нэгтгэн аймаг, нийслэлийн Засаг дарга, Онцгой байдлын газар, хэлтэс, Улсын онцгой байдлын ерөнхий газарт, аймгийн Ус цаг уур, орчны шинжилгээний төв Ус цаг уурын хүрээлэнд 3 хоногийн дотор тус тус ирүүлнэ. Цаг агаарын мэдээний талаар лавлах, эсвэл байгаль цаг уурын сонин хачин үзэгдлийн талаархи мэдээллийг Улаанбаатар хотын 326606, 326609 утсаар өгөх юмуу “УБ-46, Жуулчны гудамж-5, Ус цаг уурын хүрээлэнгийн “Урьдчилан мэдээлэх сектор” гэсэн хаягаар ирүүлнэ.

Уур амьсгалын тойм

Climate review

6 дугаар сарын агаарын дундаж температур нь 14-19 градус дулаан байдаг боловч зарим жил энэ утгаас нилээд хазайдаг. Тухайлбал, сүүлийн жилүүдийн байдлаар 2000-2002, 2007, 2010, 2011 онд ихэнх сумдын нутгаар 1-3 градусаар дулаан болж, 2007 онд үнэмлэхүй их температур Орхон-Сэлэнгийн саваар 38-41 градус хүрч халж байсан бол 1983-85, 1987-1990, 1996 онд ихэнх сумдын нутгаар 1 градус дулаанаас 4 градус хүрч цочир хүйтэрч байв.

Энэ сард уур амьсгалын дунджаар ихэнх сумдын нутгаар 42-60 мм бороо ордог боловч 1981, 1995, 1998, 2005, 2007 онд дунджаас бага бороо орсон байна.

Дуу цахилгаан жил бүр 4-8, зарим жил 10-14 удаа ажиглагддаг. Салхины хурд 15 м/с-ээс их болох тохиолдол жил бүр 1-3, зарим жилд 7-9 удаа ажиглагддаг.

. ЦАГ АГААРЫН УРЬДЧИЛСАН МЭДЭЭ

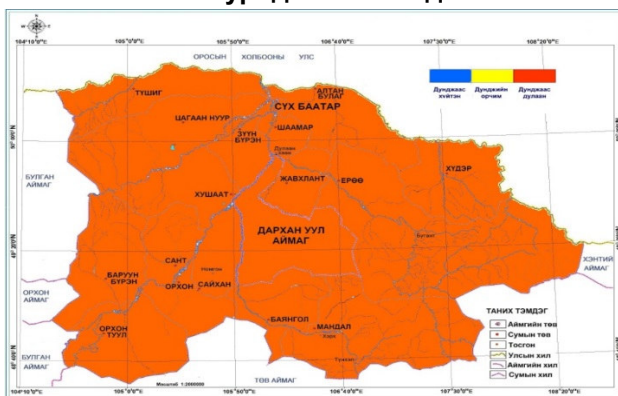
Агаарын температурын сарын дундаж нь бүх сумдын нутгаар 14-19 градус дулаан байх бөгөөд ихэнх сумдын нутгаар уг дунджаас 0,5-1.0 градусаар дулаан байна. **(1 дүгээр зураг).**

Нэгдүгээр арав хоногийн дунд үе болон сүүлч, хоёрдугаар арав хоногийн сүүлчээр сэрүүсч шөнөдөө 4-9 градус, өдөртөө 16-21 градус дулаан байна. Мөн гуравдугаар арав хоногийн эхээр сэрүүсч шөнөдөө 6-11 градус өдөртөө 18-23 градус дулаан байна. Харин хоёрдугаар арав хоногийн эхний хагаст Орхон-Сэлэнгийн хөндийгөөр шөнөдөө 14-19 градус, өдөртөө 28-33 градус хүрч хална. Бусад хугацаанд шөнөдөө 9-14 градус, өдөртөө 22-27 градус дулаан байна.

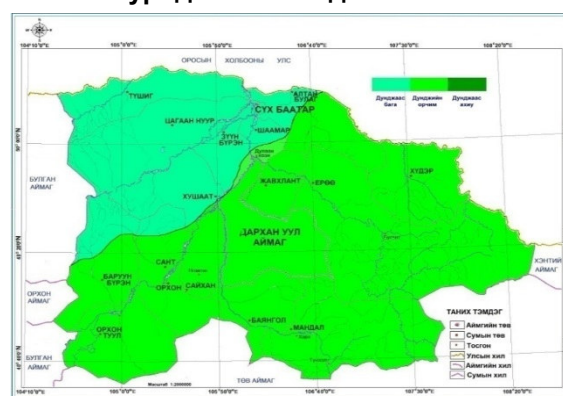
Энэ сард нутгийн баруун хэсгээр уур амьсгалын дунджаас бага, бусад сумдын нутгаар дунджийн орчим бороо орох төлөвтэй. **(2 дугаар зураг).**

Нэгдүгээр арав хоногийн эхэн ба дунд үе, эцсээр зарим сумдын нутгаар бороо, хоёрдугаар арав хоногийн дунд үе болон сүүлч, гуравдугаар арав хоногийн ихэнх хугацаанд түр зуурын бороо орно. Дуу цахилгаантай. Бороо орох үеүдэд салхи зарим газраар 12-14м/с, зарим үед 16-18 м/с хүрч ширүүсч болзошгүй.

6-р сарын агаарын температурын урьдчилсан мэдээ

6-р сарын хур тунадасны урьдчилсан мэдээ

4.БУСАД

а. Хяналт шалгалт

Аймгийн Мэргэжлийн хяналтын газар 2017 оны эхний 5 сарын байдлаар 413 аж ахуйн нэгж байгууллага, иргэнд хяналт шалгалт хийж, 450 зөрчил дутагдал илрүүлж, 199 зөрчил арилгуулсан байна.

б. Онцгой байдлын газрын мэдээ

Сэлэнгэ аймгийн хэмжээнд он гарснаар 334 объект, 1593 айл өрх үзлэг шалгалтанд хамрагдаж, 1062 зөрчил илрүүлэн, 214 зөрчил дутагдлыг арилгуулсан байна. Мөн эхний 5 сарын байдлаар 74 гал түймэр гарч 409.3 сая төгрөгийн хохирол учирсан байна.

г. Оюуны өмч, Улсын бүртгэлийн газар

Эхний 5 сарын байдлаар төрөөс үнэгүй хувьчилсан газрын өмчлөх эрхийн анхны баталгаажуулалтыг 167 иргэн, газраас бусад ҮХЭХӨЭ-н анхны бүртгэл, баталгаажуулалтыг 73 иргэн тус тус баталгаажуулжээ. Газраас бусад үл хөдлөх эд хөрөнгийн гэрчилгээ 162, газар өмчлөх эрхийн улсын бүртгэлийн гэрчилгээ 272 бичигдэж, нийт үйлчилгээний хураамж 63.4 сая төгрөг, ҮХЭХӨЭ-ээ худалдсанаас оруулсан татварын орлого 46.2 сая төгрөг төвлөрсөн байна.

в. Газар өмчлөх, газраас бусад үл хөдлөх эд хөрөнгийн өмчлөх эрхийн улсын бүртгэл

Эхний 5 сарын байдлаар газар өмчлөх тухай өргөдөл 42 хүн гаргаснаас 8 нь одоо эзэмшиж ашиглаж байгаа хашааныхаа газрыг өмчлөхийг хүссэн 33 нь шинээр газар өмчилж авахыг хүссэн иргэд байна. Засаг даргын захирамжаар 389 иргэнд газар өмчлүүлэхээр шийдвэрлэсэн ба үүний 35 иргэн одоо ашиглаж байгаа газраа, 338 иргэн шинээр газар өмчилж авсан байна.

Аймгийн хэмжээнд 2017 оны 05 дугаар сарын 01-нээс 2017 оны 05 дугаар сарын 31-ийг хүртэл нийт 276 нэгж талбар барьцаа бүртгэлт бүргүүлснээс 172 нэгж талбарыг иргэн 104 нэгж талбарыг аж ахуй нэгж бүртгүүлсэн байна. Мөн 31 иргэний нэгж талбар, 1 аж ахуй нэгжийн барьцаа бүртгэлээс тус тус чөлөөлсөн байна.

д. Авто тээврийн төв

Сэлэнгэ аймаг дахь авто тээврийн төвийн мэдээгээр 2017 оны 05 дугаар сарын 31-ны байдлаар нийт 13488 тээврийн хэрэгсэл үзлэгт хамрагдсанаас суудлын 6673, ачааны 5198, автобус 330, тусгай зориулалттай 158, механизм 381, чиргүүл 174, мотоцикл 574 хамрагдаад байна.

Насжилтын хувьд 0-3 жилийн насжилттай 357, 4-9 жилийн насжилттай 1498, 10 ба түүнээс дээш 11633 тээврийн хэрэгсэл хамрагдаад байна.

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН СТАТИСТИКИЙН
ХЭЛТСИЙН ДАРГА Д.ГҮНДЭГМАА

ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД, эхний 5 сарын байдлаар**1. ХҮН АМ, НИЙГМИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ****1.1 Хүн ам****1.1.1 ШИЛЖИН ИРСЭН ИРГЭДИЙН ТОО, сумдаар**

Сумын нэр	2014-V	2015-V	2016-V	2017-V
Дүн	553	523	863	774
Алтанбулаг	21	23	30	37
Ерөө	26	26	41	60
Зүүнбүрэн	10	17	26	26
Мандал	130	121	150	157
Орхон	14	6	17	14
Сант	14	7	17	17
Цагааннуур	11	17	38	21
Баянгол	27	34	48	59
Сайхан	73	43	115	71
Орхонтуул	18	23	26	35
Баруунбүрэн	20	18	23	21
Шаамар	18	23	21	47
Хүдэр	15	23	24	16
Сүхбаатар	122	107	202	151
Жавхлант	21	19	31	16
Түшиг	7	9	29	5
Хушаат	6	7	25	21

Эх үүсвэр: Аймгийн Оюуны өмч, улсын бүртгэлийн газар

1.1.2 ШИЛЖИН ЯВСАН ИРГЭДИЙН ТОО, сумдаар

Сумын нэр	2014-V	2015-V	2016-V	2017-V
Дүн	1280	1096	1093	676
Алтанбулаг	57	70	63	28
Ерөө	48	49	50	35
Зүүнбүрэн	30	32	13	18
Мандал	247	230	201	93
Орхон	15	22	18	11
Сант	34	27	19	22
Цагааннуур	35	29	29	33
Баянгол	80	55	66	55
Сайхан	139	80	134	79
Орхонтуул	42	35	40	22
Баруунбүрэн	30	18	35	26
Шаамар	56	60	53	28
Хүдэр	18	20	18	4
Сүхбаатар	388	325	301	194
Жавхлант	29	14	15	13
Түшиг	12	11	18	6
Хушаат	20	19	20	9

Эх үүсвэр: Аймгийн Оюуны өмч, улсын бүртгэлийн газар

1.2 ЭРҮҮЛ МЭНД**1.2.1 ТӨРӨЛТ, эхний 5 сарын байдлаар**

Сумын нэр	Төрсөн эх				2017 - V
	2014 - V	2015 - V	2016 - V	2017 - V	2016 - V
ДҮН	871	787	769	669	87.0
Алтанбулаг	1	3	1	1	100.0
Ерөө	16	15	25	11	44.0
Зүүнбүрэн		3	4	1	25.0
Мандал	334	287	248	235	94.8
Орхон					
Сант					
Цагааннуур	8	16	2	8	4*
Баянгол	1		1	3	3*
Сайхан	56	42	51	38	74.5
Орхонтуул	2	5	6	1	16.7
Баруунбүрэн	2	1	2		
Шаамар	1	1	1	1	100.0
Хүдэр	3	1		1	
Сүхбаатар	436	404	413	364	88.1
Жавхлант		1		1	
Түшиг	11	8	12	4	33.3
Хушаат			3		

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

1.2.2 АМЬД ТӨРСӨН ХҮҮХДИЙН ТОО, эхний 5 сарын байдлаар

Сумын нэр	Амьд төрсөн хүүхэд				2017 - V
	2014 - V	2015 - V	2016 - V	2017 - V	2016 - V
ДҮН	874	787	772	673	87.2
Алтанбулаг	1	3	1	1	100.0
Ерөө	15	17	25	11	44.0
Зүүнбүрэн		2	4	1	25.0
Мандал	338	288	251	238	94.8
Орхон					
Сант					
Цагааннуур	8	16	2	7	3.5*
Баянгол	1		1	3	3*
Сайхан	56	41	51	38	74.5
Орхонтуул	2	5	6	1	16.7
Баруунбүрэн	1	1	2		
Шаамар	1	1	1	1	100.0
Хүдэр	3	1		1	
Сүхбаатар	437	403	413	366	88.6
Жавхлант		1		1	
Түшиг	11	8	12	4	33.3
Хушаат			3		

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

1.2.3 НАС БАРАЛТ, эхний 5 сарын байдлаар

Сумын нэр	Нас баралт				2017 - V
	2014 - V	2015 - V	2016 - V	2017 - V	2016 - V
ДҮН	218	195	239	194	81.2
Алтанбулаг	13	9	8	7	87.5
Ерөө	17	12	21	19	90.5
Зүүнбүрэн	5	7	5	5	100.0
Мандал	61	59	51	54	105.9
Орхон		8	3	5	166.7
Сант	11	2	4	4	100.0
Цагааннуур	10	9	8	8	100.0
Баянгол	9	5	15	5	33.3
Сайхан	20	16	22	14	63.6
Орхонтуул	4	6	8	5	62.5
Баруунбүрэн	5	5	7	5	71.4
Шаамар	7	6	9	8	88.9
Хүдэр	3	9	6	3	50.0
Сүхбаатар	40	32	61	46	75.4
Жавхлант	5	4	2	3	150.0
Түшиг	3	2	5	1	20.0
Хушаат	5	4	4	2	50.0

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

1.2.4 ХАЛДВАРТ ӨВЧНӨӨР ӨВЧЛӨГСӨД, эхний 5 сарын байдлаар байдлаар

Сумын нэр	Бүх халдварт өвчин				2017 - V
	2014 - V	2015 - V	2016 - V	2017 - V	2016 - V
ДҮН	345	370	1424	292	20.5
Алтанбулаг	20	18	39	17	43.6
Ерөө	17	13	92	8	8.7
Зүүнбүрэн	9	10	22	18	81.8
Мандал	67	61	510	39	7.6
Орхон	2	1	8	1	12.5
Сант	2	7	14	1	7.1
Цагааннуур	14	16	64	14	21.9
Баянгол	10	4	24	3	12.5
Сайхан	16	25	9	18	2*
Орхонтуул	7	1	9	6	66.7
Баруунбүрэн	1		19		
Шаамар	8	10	40	22	55.0
Хүдэр	5	4	47	3	6.4
Сүхбаатар	148	180	467	133	28.5
Жавхлант	2	10	22	1	4.5
Түшиг	5	3	9	6	66.7
Хушаат	12	7	29	2	6.9

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

Сумын нэр	Бэлгийн замын өвчин				$\frac{2017 - V}{2016 - V}$
	2014 - V	2015 - V	2016 - V	2017 - V	
ДҮН	203	219	186	154	82.8
Алтанбулаг	12	6	9	7	77.8
Ерөө	8	2	7	1	14.3
Зүүнбүрэн	7	7	5	6	120.0
Мандал	38	40	28	16	57.1
Орхон					
Сант		7		1	
Цагааннуур	7	6	8	9	112.5
Баянгол	1				
Сайхан	9	19	13	8	61.5
Орхонтуул	4		2	2	100.0
Баруунбүрэн			8		
Шаамар	5	6	3	11	3.6*
Хүдэр	3	2	4	2	50.0
Сүхбаатар	104	116	90	84	93.3
Жавхлант	1	5	2	2	100.0
Түшиг	3	1	4	5	125.0
Хушаат	1	2	3		

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

Сумын нэр	Гипатит				$\frac{2017 - V}{2016 - V}$
	2014 - V	2015 - V	2016 - V	2017 - V	
ДҮН	16	8	3	0	0.0
Алтанбулаг	2				
Ерөө	1				
Зүүнбүрэн	1				
Мандал	1		3		
Орхон					
Сант	1				
Цагааннуур		5			
Баянгол					
Сайхан	2	1			
Орхонтуул					
Баруунбүрэн					
Шаамар					
Хүдэр	2				
Сүхбаатар	5	2			
Жавхлант	1				
Түшиг					
Хушаат					

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

Сумын нэр	Сүрьеэ				$\frac{2017 - V}{2016 - V}$
	2014 - V	2015 - V	2016 - V	2017 - V	
ДҮН	103	93	108	93	86.1
Алтанбулаг	6	7	8	8	100.0
Ерөө	7	9	2	7	3.5*
Зүүнбүрэн	1	1	1		
Мандал	24	17	26	23	88.5
Орхон	2	1	4	1	25.0
Сант	1		1		
Цагааннуур	6	5	4	5	125.0
Баянгол	9	4	9	3	33.3
Сайхан	4	5	10	7	70.0
Орхонтуул	3	1	5	4	80.0
Баруунбүрэн	1				
Шаамар	3		5		
Хүдэр		2	2		
Сүхбаатар	32	32	31	32	103.2
Жавхлант		2			
Түшиг	2	2		1	
Хушаат	2	5		2	

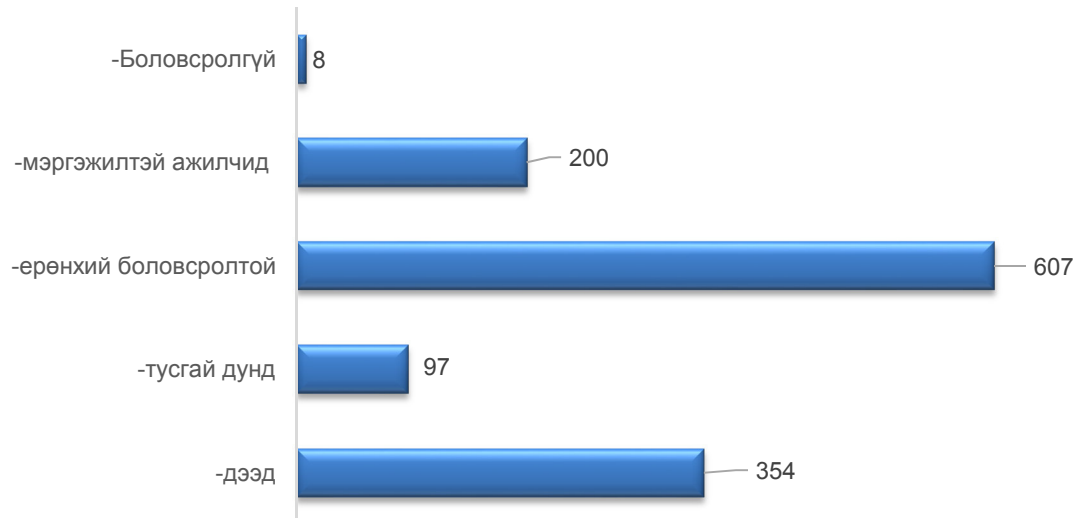
Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

1.3. ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТ

1.3.1 БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙЧҮҮД, боловсролоор, 5 сарын байдлаар

Үзүүлэлт	2014 - V	2015 - V	2016 - V	2017 - V	$\frac{2017 - V}{2016 - V}$
Бүгд	701	859	972	1266	130.1
-үүнээс эмэгтэй	471	403	418	582	139.0
-дээд	174	157	203	353	173.9
-тусгай дунд	50	50	73	97	132.9
-ерөнхий боловсролтой		552	531	608	114.3
-мэргэжилтэй ажилчид	121	96	158	200	126.6
-Боловсролгүй	1	1	7	8	114.3

Эх үүсвэр: Аймгийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар

Бүртгэлтэй ажилгүйчүүд, боловсролын түвшингээр**1.3.2 БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙЧҮҮДИЙН ТОО**, сумдаар, 5 сарын байдлаар

Сумын нэр	Сарын эхний ажилгүйчүүд	Тухайн сард хасагдсан		Нэмэгдсэн	Сарын эцэс
		Ажилд зуучлагдсан	Идэвхгүйн улмаас хасагдсан		
ДҮН	1134	79	123	334	1266
Алтанбулаг	20	2	4	13	27
Ерөө	56	2	1	5	58
Зүүнбүрэн	30		4	3	29
Мандал	330	1	47	64	346
Орхон	19	8	1	15	25
Сант	15	1	5	3	12
Цагааннуур	36	3	11	8	30
Баянгол	87	14	17	61	117
Сайхан	45	11	1	13	46
Орхонтуул	10			54	64
Баруунбүрэн	8	11		11	8
Шаамар	74	8	1	28	93
Хүдэр	8	4		17	21
Сүхбаатар	373	1	29	24	367
Жавхлант	13	12	1	13	13
Түшиг	3				3
Хушаат	7	1	1	2	7

Эх үүсвэр: Аймгийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар

1.3.3 ШИНЭ АЖЛЫН БАЙР

	Бүгд	ХАА, ан агнуур, ОАА, засаг агнуур	Уул уурхай, олборлох үйлдвэр	Боловсруулах үйлдвэр	Цахилгаан, дулаан, усан хангамж	Барилга	Худалдаа, гэр ахуйн засвар, үйлчилгээ	Зочид буудал, зоогийн газар	Тээвэр, холбоо	Санхүүгийн үйл ажиллагаа	мэргэжиллийн шинжлэх ухаан техникийн үйл ажиллагаа	Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, албан журмын даатгал	Болорсрол	Эрүүл мэнд, нийгмийн халамж	Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх үйлчилгээ
ДҮН	255	40	30	60	0	30	43	10	2	2	1	12	14	4	7
Алтанбулаг	7							2				3		2	
Ерөө	30	7	11				5						7		
Зүүнбүрэн	9	4		2			2							1	
Мандал	64			10		29	16						6		3
Орхон	8	5		2		1									
Сант	6	1		3					1				1		
Цагааннуур	0														
Баянгол	34	1	16	2			5	4		1	1				4
Сайхан	15			6			9								
Орхонтуул	11	6					4	1							
Баруунбүрэн	11	9						2							
Шаамар	6		3				2						1		
Хүдэр	0														
Сүхбаатар	42			33				1				8			
Жавхлант	10	7		2										1	
Түшиг	0														
Хушаат	2								1	1					

Эх үүсвэр: Аймгийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар

1.4 НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, ХАЛАМЖ**1.4.1 НИЙГМИЙН ХАЛАМЖИЙН САН, эхний 5 сарын байдлаар, сая. төг**

Үзүүлэлт	Зарцуулалт	
	Хүний тоо	Мөнгөн дүн
ДҮН	26938	4458.5
1.Халамжийн тэтгэвэр	2504	1,580.7
2.Нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж	1323	380.7
- Бүтэн өнчин хүүхдийг үрчилж авсан, асран хамгаалж харгалзан дэмжиж байгаа, гэр бүлдээ авч асрамжилж байгаа иргэн	97	36.3
- Хүчирхийллийн улмаас хамгаалалт шаардлагатай болсон хүүхдийг гэр бүлдээ авч асрамжилж байгаа иргэн	5	1.6
- Ахмад настан болон ХБИргэн, ХБХүүхдийн асарч байгаа иргэнд	1221	342.8
3.Нийгмийн халамжийн дэмжлэг тусалцаа шаардлагатай иргэнд үзүүлэх хөнгөлөлт, тусламж	3717	142.0
4. Амьжиргааг дэмжих нөхцөлт мөнгөн тусламж	1234	290.1
5.Алдар цолтой ахмадуудад үзүүлсэн хөнгөлөлт, тусламж	57	32.8
- Жирэмсэн болон нярай хүүхэдтэй эхчүүдэд олгосон мөнгө	2821	402.2
- Алдарт эхийн одонтой эхчүүдэд олгосон мөнгө	8024	1,075.7
6.Ахмад настны НХТХ-ийн дагуу олгогдож буй хөнгөлөлт, тусламж	7020	507.0
7.Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний НХТХ-ийн дагуу олгож буй хөнгөлөлт, тусламж	238	47.3

Эх үүсвэр: Аймгийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар

1.4.2 НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ОРЛОГО, АВЛАГА, сумдаар, эхний 5 сарын байдлаар сая.төг

Сумын нэр	НДШ-ийн орлого			НДШ-ийн авлага		
	төл	гүй	хувь	а/а нэгж	төсөв	бүгд
ДҮН	11,231.9	11,247.4	100.1	6,635.6	1,030.1	7,665.7
Алтанбулаг	170.5	192.4	112.8	15.8	8.0	23.8
Ерөө	284.3	323.0	113.6	78.2	8.7	86.9
Зүүнбүрэн	125.1	116.0	92.7	7.1		7.1
Мандал	3,126.8	3,015.3	96.4	229.2	4.4	233.6
Орхон	83.4	79.4	95.2	3.6	2.1	5.7
Сант	98.5	106.5	108.1	6.2		6.2
Цагааннуур	333.5	283.6	85.0	192.8		192.8
Баянгол	265.3	289.9	109.3	87.7		87.7
Сайхан	1,629.7	1,665.9	102.2	5,754.0	0.1	5,754.1
Орхонтуул	145.9	171.5	117.5	0.6	0.9	1.5
Баруунбүрэн	140.2	161.7	115.3	41.7	0.1	41.8
Шаамар	197.0	233.3	118.4	1.6	1.2	2.8
Хүдэр	128.9	163.1	126.5	21.5		21.5
Сүхбаатар	3,392.1	3,540.1	104.4	117.2	999.2	1,116.4
Жавхлант	92.8	104.8	112.9	60.3		60.3
Түшиг	117.5	127.3	108.3	15.3	3.4	18.7
Хушаат	119.3	122.5	102.7	2.8	2.0	4.8
ТХИ	781.1	551.1	70.6			

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэнд, Нийгмийн даатгалын хэлтэс

1.5 ГЭМТ ХЭРЭГ**1.5.1 БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРГИЙН ТОО**, сумдаар эхний 5 сарын байдлаар

Сумын нэр	Гэмт хэргийн тоо				2017 - V
	2014 - V	2015 - V	2016 - V	2017 - V	2016 - V
ДҮН	331	315	321	289	90.0
Алтанбулаг	19	18	19	21	110.5
Ерөө	22	14	18	17	94.4
Зүүнбүрэн	4	9	3	5	166.7
Мандал	71	89	97	89	91.8
Орхон	8	5	9	10	111.1
Сант	11	2	15	8	53.3
Цагааннуур	11	17	8	5	62.5
Баянгол	24	14	17	22	129.4
Сайхан	44	31	30	25	83.3
Орхонтуул	10	8	11	6	54.5
Баруунбүрэн	14	16	6	3	50.0
Шаамар	12	4	7	6	85.7
Хүдэр	6	10	4	11	275.0
Сүхбаатар	61	62	59	48	81.4
Жавхлант	5	5	8	4	50.0
Түшиг	2	4	7	5	71.4
Хушаат	5	7	3	4	133.3
Бусад аймаг	2	0			

Эх үүсвэр: Аймгийн Цагдаагийн газар

1.5.2 БҮРТГЭГДСЭН ЗАХИРГААНЫ ЗӨРЧИЛ, сумдаар эхний 5 сарын байдлаар

Сумын нэр	Согтуугаар үйлдэгдсэн гэмт хэрэг	Бүртгэгдсэн захиргааны зөрчил бүгд	үүнээс торгуулсан		Т/Х жолоодох эрх хассан
			иргэн	ААНБ	
ДҮН	101	10787	10758	29	409
Алтанбулаг	6	291	291		19
Ерөө	4	315	313	2	17
Зүүнбүрэн	1	17	16	1	1
Мандал	33	2023	2020	3	100
Орхон	3	49	49		1
Сант	3	26	26		3
Цагааннуур	1	46	44	2	4
Баянгол	5	1705	1705		28
Сайхан	9	1144	1,141	3	42
Орхонтуул	1	68	68		1
Баруунбүрэн		43	43		6
Шаамар	1	980	980		30
Хүдэр	5	41	41		
Сүхбаатар	22	3294	3278	16	153
Жавхлант	1	67	67		3
Түшиг	3	38	37	1	
Хушаат	3	16	15	1	1
Бусад аймаг		624	624		

Эх үүсвэр: Аймгийн Цагдаагийн газар

1.5.3 БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРЭГ, төрлөөр, сумдаар

СУМ	тоогоор					бусад
	хүний амь бие эрүүл мэндийн эсрэг	нийгмийн аюулгүй байдлын эсрэг	өмчлөх эрхийн эсрэг	үүнээс малын хулгай	тээврийн хэрэгслийн хөд-ний аюулгүй байдлын эсрэг	
ДҮН	108	7	114	23	30	53
Алтанбулаг	8		3		2	8
Ерөө	5		5	1	7	1
Зүүнбүрэн	3		3	1		
Мандал	35	4	35	5	3	17
Орхон	4		11	5		
Сант	2	1	2		2	1
Цагааннуур	2		3	1		1
Баянгол	5		10	3	7	3
Сайхан	6	1	14	3	2	5
Орхонтуул	2		7	3		
Баруунбүрэн			1		1	1
Шаамар	3		1		2	
Хүдэр	5	1				5
Сүхбаатар	20		14		3	11
Жавхлант	2		1		1	
Түшиг	3		2			
Хушаат	3		2	1		
Бусад аймаг						

Эх үүсвэр: Аймгийн Цагдаагийн газар

1.6 ХИЛЭЭР ОРСОН, ГАРСАН ИРГЭД**1.6.1 ХИЛИЙН БООМТООР НЭВТЭРСЭН ЗОРЧИГЧ, ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЭЛ**

Үзүүлэлт	Орсон		Гарсан		Бүгд		2017-V 2016-V
	2016-V	2017-V	2016-V	2017-V	2016-V	2017-V	
Суудлын вагон	700	685	663	687	972	1372	141.2
Ачааны вагон	22600	29940	21619	27045	34885	56985	163.4
Зүтгүүрийн вагон	859	842	851	833	1364	1675	122.8
Суудлын автомашин	42620	33002	43514	34270	67419	67272	99.8
Ачааны автомашин	14099	11707	14353	12183	20973	23890	113.9
Автобус / худалдааны бүс / Мотоцикль / худалдааны бүс /	1212 404	925 158	1199 414	916 157	1826 565	1841 315	100.8 55.8
Зорчигч монгол	143745	119205	170005	120679	260311	239884	92.2
гадаад	17299	20735	16859	17383	23160	38118	164.6
Ачаа тээш /мян.тн /	1337.3	1638.8	242.2	371.6	1580	2010	127.3

Эх үүсвэр: Аймгийн Гаалийн газар

II. МАКРО ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ**2.1 МӨНГӨ, ЗЭЭЛ****2.1.1 АРИЛЖААНЫ БАНКУУДЫН МЭДЭЭ**, эхний 5 сарын байдлаар, сая төг

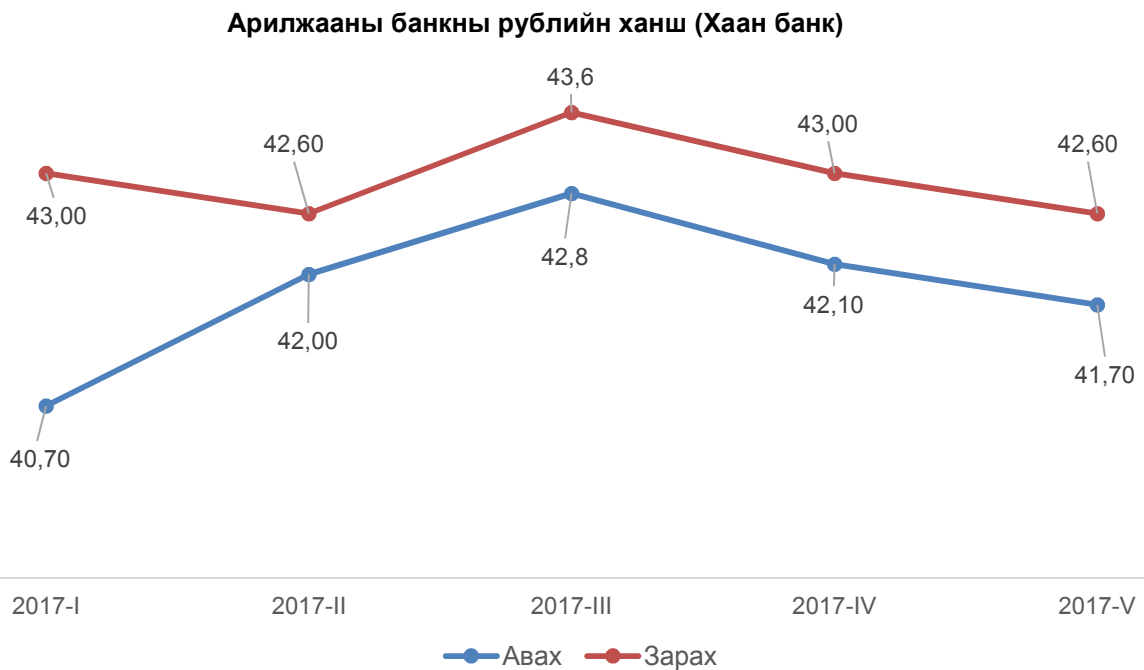
Банкууд	Цэвэр		Зээлийн өрийн үлдэгдэл	Чанаргүй зээл	Иргэдийн мөнгөн хадгаламж	Харилцахын үлдэгдэл
	Орлого	Зарлага				
ДҮН	60,794.4	62,856.9	212,503.4	6,780.9	66,336.0	25,187.3
1.Хаан банк СБ	13,320.5	13,112.4	77,768.1	1,435.0	18,664.3	8,975.7
2.Хаан банк ЗХ	8,471.3	10,105.8	38,140.0	600.9	10,451.4	9,646.0
3.ХХБанк ЗХ	2,381.3	2,397.8	4,167.2	11.9	2,370.3	723.9
4.ХХБанк Хөтөл	3,914.5	3,863.2	5,178.0	396.5	1,246.8	331.0
5.Төрийн банк СБ	21,022.6	20,966.0	40,189.3	953.6	12,741.7	3,154.7
6.Төрийн банк ЗХ	5,740.7	6,620.4	9,331.8	59.3	3,619.7	646.4
7.Хас банк СБ	1,312.2	1,149.5	11,309.1	514.6	5,578.8	293.1
8.Хас банк ЗХ	1,233.2	1,162.4	9,927.0	275.1	4,640.6	298.9
9.Хас банк Хөтөл	671.1	671.3	5,353.1	389.0	1,973.1	172.5
10.Голомт банк	2,631.2	2,655.3	10,271.3	2,108.3	4,222.5	698.8
11.Капитал банк	95.8	152.8	868.5	36.7	826.8	246.3

Эх үүсвэр: Дархан Уул аймаг Монгол банк

2.1.2 АРИЛЖААНЫ БАНКНЫ ВАЛЮТЫН ХАНШ, 6- сарын 7-ны байдлаар

Валютын нэр	авах	зарах
1.рубль	41.70	42.60
2.Доллар	2370.00	2390.00
3.Евро	2643.00	2708.00
4.Юань	347.00	352.50
5.Иен	21.57	21.82
6.Английн фунт	3030.00	3114.00
7.Вон	2.04	2.16
8.Швейцарь франк	2437.00	2517.00

Эх үүсвэр: Хаан банк

2.2 АЙМГИЙН НЭГДСЭН ТӨСӨВ, ТАТВАР**2.2.1 АЙМГИЙН ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ, Сая.төг**

Үзүүлэлтүүд	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь
Орон нутгийн төсвийн нийт орлого	6,938.5	10,415.6	150.1
Үүнээс: Аймгийн төсвийн орлого	5,493.9	4,954.1	90.2
Орон нутгийн төсвийн нийт зарлага	35,720.7	29,149.6	81.6
- Аймгийн төсвийн зарлагын дүн	9,941.1	7,479.9	75.2
- Аймгийн ОНХСангийн зарцуулалт	277.5	282.4	101.8
- Аймгийн авто замын хөрөнгө оруулалт	368.5		0.0
- Аймгийн орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалт	1,547.7	20.0	1.3
Улсын төсвөөс олгосон ОНХСангийн орлогын шилжүүлэг	645.7	645.7	100.0
Улсын төсвөөс олгосон санхүүгийн дэмжлэг	1,750.0	1,750.0	100.0
Улсын төсвөөс олгосон тусгай зориулалтын шилжүүлэг	19,916.0	19,916.0	100.0
- Ерөнхий боловсролын сургууль	9,941.5	9,941.5	100.0
- Хүүхдийн цэцэрлэг	5,449.0	5,449.0	100.0
- Эрүүл мэндийн байгууллага	2,445.4	2,445.4	100.0
- Соёлын байгууллагуудын	1,366.5	1,366.5	100.0
- ГХБХБГазар	95.8	95.8	100.0
- ГБХЗХГазар	149.1	149.1	
- Биеийн тамир спортын байгууллага	468.7	468.7	100.0
Төсвийн байгууллагуудад олгосон тусгай зориулалтын шилжүүлэг	19,916.0	19,916.0	100.0
- Ерөнхий боловсролын сургууль	9,941.5	9,941.5	100.0
- Хүүхдийн цэцэрлэг	5,449.0	5,449.0	100.0
- Эрүүл мэндийн байгууллага	2,445.4	2,445.4	100.0
- Соёлын байгууллагуудын	1,366.5	1,366.5	100.0
- ГХБХБГазар	95.8	95.8	100.0
- ГБХЗХГазар	149.1	149.1	100.0
- Биеийн тамир спортын байгууллага	468.7	468.7	100.0
Сумдад олгосон санхүүгийн дэмжлэг	1,441.6	1,441.6	100.0
Сумдад олгосон орон нутгийн хөгжлийн сангийн орлогын шилжүүлэг	500.9	488.7	97.6
Аймгийн нийт ангилагдаагүй зардал	379.8	379.8	100.0
Үүнээс: Аймгийн Засаг даргын нөөц	254.1	254.1	100.0
Тусгай сангуудын зарлага	309.1	39.4	12.7

Эх үүсвэр: Аймгийн Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

2.2.2 ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГЫН МЭДЭЭ, сумдаар, эхний 5 сарын байдлаар сая.төг

Сумын нэр	Орон нутгийн төсвийн орлого			Орон нутгийн төсвийн зарлага			ТЗШ төсвийн зарлага		
	төлөвлөгөө	гүйцэтгэл	хувь	төлөвлөгөө	гүйцэтгэл	хувь	төлөвлөгөө	гүйцэтгэл	хувь
ДҮН	1,444.5	5,461.5	378.1	25,779.6	21,669.6	84.1	18,854.5	18,854.5	100.0
Алтанбулаг	142.9	136.0	95.2	1,076.6	969.0	90.0	854.8	854.8	100.0
Ерөө	238.5	767.9	3.2*	1,645.9	1,371.2	83.3	1,204.1	1,204.1	100.0
Зүүнбүрэн	12.0	13.1	109.2	802.5	668.3	83.3	564.6	564.6	100.0
Мандал	308.6	1,547.8	5.0*	4,961.3	4,400.8	88.7	3,862.3	3,862.3	100.0
Орхон	16.9	9.5	56.2	604.1	468.3	77.5	385.6	385.6	100.0
Сант	18.8	9.6	51.1	638.4	552.3	86.5	510.1	510.1	100.0
Цагааннуур	45.7	28.5	62.4	1,041.7	936.4	89.9	829.5	829.5	100.0
Баянгол	60.9	69.2	113.6	1,222.3	1,132.2	92.6	1,038.6	1,038.6	100.0
Сайхан	138.8	146.2	105.3	2,133.4	2,066.1	96.8	1,833.1	1,833.1	100.0
Орхонтуул	23.9	29.6	123.8	932.4	863.0	92.6	744.0	744.0	100.0
Баруунбүрэн	43.9	38.4	87.5	780.8	695.4	89.1	564.6	564.6	100.0
Шаамар	26.0	45.8	176.2	1,412.9	1,207.1	85.4	1,069.9	1,069.9	100.0
Хүдэр	116.7	2,333.4	19.9*	2,810.7	1,040.4	37.0	591.1	591.1	100.0
Сүхбаатар	158.3	222.8	140.7	3,994.6	3,753.8	94.0	3,502.4	3,502.4	100.0
Жавхлант	19.9	18.3	92.0	578.2	541.1	93.6	439.2	439.2	100.0
Түшиг	56.9	31.4	55.2	592.5	535.8	90.4	448.4	448.4	100.0
Хушаат Аймгийн төсөв	15.8	14.0	88.6	551.3	468.4	85.0	412.2	412.2	100.0
НИЙТ ДҮН	6,938.5	10,415.6	150.1	35,720.7	29,149.2	81.6	19,916.0	19,916.0	100.0

Эх үүсвэр: Аймгийн Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

2.2.2 ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГУУДЫН ӨГЛӨГ АВЛАГЫН МЭДЭЭ

сая.төг

Сумын нэр	Авлага			Өглөг		
	Нийт	Орон нутаг	ТЗШ	Нийт	Орон нутаг	ТЗШ
ДҮН	27.8	19.5	8.3	429.1	190.2	238.9
Алтанбулаг				32.5	15.7	16.8
Ерөө	1.5	1.5		44.7	16.6	28.1
Зүүнбүрэн				1.6	1.5	0.1
Мандал	2.1		2.1	47.7	8.6	39.1
Орхон				9.2	8.7	0.5
Сант				14.4	6.7	7.7
Цагааннуур	4.2		4.2	15.2	11.7	3.5
Баянгол				25.9	7.5	18.4
Сайхан				49.4	16.3	33.1
Орхонтуул				-		
Баруунбүрэн	11.4	11.3	0.1	20.1	14.3	5.8
Шаамар				38.5	20.6	17.9
Хүдэр				10.1	5.0	5.1
Сүхбаатар	6.7	6.4	0.3	73.0	35.2	37.8
Жавхлант	1.9	0.3	1.6	2.2	0.6	1.6
Түшиг				31.1	12.7	18.4
Хушаат				13.5	8.5	5.0
Аймгийн төсөв	0.6		0.6	19.3	7.7	11.6
НИЙТ ДҮН	28.4	19.5	8.9	448.4	197.9	250.5

Эх үүсвэр: Аймгийн Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

2017оны 5 сар

2.2.4 АЙМГИЙН ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГУУДЫН НИЙТ ӨГЛӨГИЙН МЭДЭЭ, зардлаар

Зардлын зүйл	сая.төг			
	4-р сарын дүн	Өссөн/Буурсан	5-р сарын дүн	Нийт өглөгт эзлэх хувь
Үндсэн цалин	32.0	-	32.1	16.9
Нэмэгдэл	1.3	-	3.5	1.2
Урамшуулал		-	0.1	-
Гэрээт ажлын хөлс	0.9		0.8	-
Тэтгэврийн даатгал	41.0		11.1	7.9
Гэрэл, цахилгаан	24.2		14.0	2.7
Түлш, халаалт	117.5	-	91.7	55.3
Цэвэр, бохир ус	8.4	-	5.7	3.7
Байрны түрээс	0.6		0.6	-
Бичиг хэрэг	0.3	-	0.5	0.2
Тээвэр, шатахуун	3.7	-	5.6	2.4
Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	0.8		0.3	0.1
Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	4.7		2.6	0.6
Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	0.2	-	1.2	0.4
Урсгал засвар	0.2		0.1	-
Дотоод албан томилолт	0.2	-	0.1	0.1
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1.5	-	3.6	1.4
Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох		-	0.8	0.2
Даатгалын үйлчилгээ	0.7		0.1	0.2
Тээврийн хэрэгслийн татвар	0.1		-	0.0
Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	0.1	-	0.2	0.1
Ном хэвлэл		-	0.2	0.1
Эм, бэлдмэл, эмнэлэгийн хэрэгсэл	1.3	-	3.7	1.3
Хоол, хүнс	0.1	-	5.9	1.6
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	12.5		0.2	3.3
Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх		-	0.3	-
Мэдээлэл технологийн үйлчилгээ			-	-
Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал		-	0.5	0.1
Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж			-	-
Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл			-	-
НИЙТ	252.3	-	125.9	99.8

Эх үүсвэр: Аймгийн Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

2.2.5 АЙМГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГЫН 2017 ОНЫ 5 САРЫН 31-НЫ ӨДРИЙН МЭДЭЭ

	АЙМГИЙН НИЙТ ОРЛОГО /Жилийн дүнгээр/		Хувь	4-р сарын гүйцэтгэл /өссөн дүнгээр/		Хувь	5-р сарын гүйцэтгэл		Хувь
	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл		Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл		Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	
Аймгийн төсвийн орлого	12,905,752.8	4,954,115.4	38.4	5,493,953.9	4,954,115.4	90.2	1,502,309.0	1,677,375.9	111.7
Аймгийн урсгал орлого	12,905,752.8	4,954,115.4	38.4	5,493,953.9	4,954,115.4	90.2	1,502,309.0	1,677,375.9	111.7
Татварын орлого	11,249,496.3	4,451,591.9	39.6	4,893,628.3	4,451,591.9	91.0	1,343,009.0	1,498,009.1	111.5
Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хуулийн 8.1.1-д заасан орлогод ноогдох албан татвар	10,945,515.2	4,217,642.4	38.5	4,757,228.3	4,217,642.4	88.7	1,408,509.0	997,570.8	70.8
Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	- 1,116,018.9	- 600,000.0	53.8	- 600,000.0	- 600,000.0	100.0	- 300,000.0	300,000.0	- 100.0
Үл хөдлөх хөрөнгийн орлогын албан татвар	850,000.0	361,976.1	42.6	306,500.0	361,976.1	118.1	46,500.0	60,001.5	129.0
Авто тээвэр болон өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	570,000.0	471,973.4	82.8	429,900.0	471,973.4	109.8	188,000.0	140,436.8	74.7
Газрын төлбөр	392,719.0	138,443.1	35.3	151,900.0	138,443.2	91.1	32,300.0	42,550.4	131.7
Төсвийн тухай хуулийн 23.4.9-д зааснаас бусад улсын тэмдэгтийн хураамж	129,506.0	58,935.4	45.5	50,000.0	58,935.4	117.9	10,000.0	5,947.8	59.5
Үйлдвэрлэл үйлчилгээний зориулалтаар ашигласны усны төлбөр	731,605.9	72,180.3	9.9	245,000.0	72,180.4	29.5	85,000.0	31,169.6	36.7
Татварын бус орлого	379,300.0	222,458.2	58.6	144,300.0	222,458.0	154.2	30,000.0	99,159.0	330.5
Хүү торгуулийн орлого	150,000.0	44,039.1	29.4	55,000.0	44,039.1	80.1	10,000.0	13,376.5	133.8
Нэр зааж ангилагдаагүй орлого	229,300.0	178,419.1	77.8	89,300.0	178,418.9	199.8	20,000.0	85,782.5	428.9
Хувьцааны ногдол ашиг	23,125.6	10,506.5	45.4	9,125.6	10,506.5	115.1	2,000.0	540.0	27.0
Хөрөнгийн орлого	23,125.6	10,506.5	45.4	9,125.6	10,506.5	115.1	2,000.0	540.0	27.0
Орон нутгийн өмчийн эд хөрөнгийг борлуулсны орлого	23,125.6	10,506.5	45.4	9,125.6	10,506.5	115.1	2,000.0	540.0	27.0

Эх үүсвэр: Аймгийн Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

2.2.6 НӨАТ-ЫН УРАМШУУЛЛЫН СИСТЕМИЙН ХЭРЭГЖИЛТ

Сумын нэр	Цахимд холбогдох боломж	НӨАТ төлөгч	2017.05.31		
			ПОС хэвлэж байгаа	Е-баримт хэвлэж байгаа	Нийт
ДҮН	1006	360	199	506	705
Алтанбулаг	25	9	3	11	14
Ерөө	58	23	11	19	30
Зүүнбүрэн	7	3	3	2	5
Мандал	231	112	72	82	154
Орхон	11	3		4	4
Сант	13	1	8	4	12
Цагааннуур	74	10	12	33	45
Баянгол	21	6	5	8	13
Сайхан	123	40	23	96	119
Орхонтуул	17	1	1	14	15
Баруунбүрэн	20	7	2	11	13
Шаамар	34	10	8	24	32
Хүдэр	22	10	2	18	20
Сүхбаатар	320	113	45	155	200
Жавхлант	19	5	3	15	18
Түшиг	4	4	1	3	4
Хушаат	7	3		7	7

Эх үүсвэр: Аймгийн Татварын газар

2.3. ГАДААД ХУДАЛДАА**2.3.1. СЭЛЭНГЭ ДЭХ ГААЛИЙН ГАЗРААР ДАМЖСАН ГАДААД ХУДАЛДАА**, эхний 5 сарын байдлаар

Бараа эргэлт	Импорт /мян. \$/		Экспорт /мян.\$/		Нийт эргэлт /мян.\$/		<u>2017-V</u> 2016-V
	2016-V	2017-V	2016-V	2017-V	2016-V	2017-V	
Сүхбаатар боомт	9013.9	34186.04	80.6	111.1	9094.5	34297.1	3.7*
Алтанбулаг боомт	37788.5	37445.6	134.3	376.95	37922.8	37822.6	99.7
Алтанбулаг / Чөлөөт бүс /	351.4	183.31		293.67	351.4	477.0	135.7
Дүн	47153.8	71815.09	214.9	781.76	47368.7	72596.9	153.3

Эх үүсвэр: Аймгийн Гаалийн ерөнхий газар

2.4. ҮНЭ**2.4.1. АЙМГИЙН ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС**

Хэрэглээний үнийн индекс	<u>2017-V</u> 2016-V	<u>2017-V</u> 2016-XII	<u>2017-V</u> 2017-IV
Аймгийн ерөнхий индекс	103.7	106.0	100.4
01. ХҮНСНИЙ БАРАА, СОГТУУРУУЛАХ БУС УНДАА	103.0	111.1	99.8
02. СОГТУУРУУЛАХ УНДАА, ТАМХИ, МАНСУУРУУЛАХ БОДИС	104.0	103.8	100.9
03. ХУВЦАС, БӨС БАРАА, ГУТАЛ	101.6	101.2	99.5
04. ОРОН СУУЦ, УС, ЦАХИЛГААН, ХИЙН БОЛОН БУСАД ТҮЛШ	101.0	100.8	99.0
05. ГЭР АХУЙН ТАВИЛГА, ГЭР АХУЙН БАРАА	106.7	106.8	104.2
06. ЭМ, ТАРИА, ЭМНЭЛГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	106.5	103.9	100.5
07. ТЭЭВЭР	105.8	109.3	101.4
08. ХОЛБООНЫ ХЭРЭГСЭЛ, ШУУДАНГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	98.5	100.3	100.0
09. АМРАЛТ, ЧӨЛӨӨТ ЦАГ, СОЁЛЫН БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭ	100.9	100.6	99.8
10. ЗОЧИД БУУДАЛ, НИЙТИЙН ХООЛ, ДОТУУР БАЙРНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭ	104.4	104.2	109.4
11. БУСАД БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭ	110.6	103.1	102.2

2.4.2 ӨРГӨН ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БАРАА, БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮНЭ

Өргөн хэрэглээний барааны нэр төрөл	2017-IV	2017-V	$\frac{2017-V}{2017-IV}$
1.ХҮНСНИЙ БАРАА			
1 Талх, гурил, будаа			
Гурил /савласан, кг/	1200	1250	104.2
Талх /орон нутгийн, ш/	1100	1100	100.0
Нарийн боов /кг/	2100	2150	102.4
Будаа /кг/	2400	2500	104.2
Элсэн чихэр /кг/	2300	2300	100.0
2 МАХ МАХАН БҮТЭЭГДЭХҮҮН			
Хонины мах /кг/	6000	6500	108.3
Үхрийн мах /кг/	8000	7800	97.5
Адууны мах /кг/	6500	6000	92.3
Ямааны мах /кг/	5500	5000	90.9
Дотор мах, цувдай /цусгүй/	3000	3000	100.0
Хиам /чанасан, кг/	10000	10000	100.0
3 СҮҮ, СҮҮН БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ӨНДӨГ			
Сүү /задгай, л/	1300	1200	92.3
Сүү / савласан, л/	2500	2500	100.0
Тараг /задгай, л/	1800	2500	138.9
Хорхой ааруул /задгай, чихэртэй, кг/	13000	13000	100.0
Айраг /л/	3500	3500	100.0
Хуурай сүү /кг, Орос, 25% тослогтой/	4000	4000	100.0
Өндөг /ш/	320	300	93.8
4 Бүх төрлийн өөх тос			
Ургамлын тос /л/	3800	3800	100.0
Өөхөн тос /кг/	1800	1800	100.0
Шар тос /кг/	10000	10000	100.0
Масло /задгай, кг/	4000	4000	100.0
5 ХҮНСНИЙ НОГОО			
Тэмс /кг/	700	600	85.7
Лууван /кг/	500	500	100.0
Манжин /кг/	1000	1000	100.0
Байцаа /кг/	1500	1300	86.7
Сонгино /кг/	3000	1500	50.0
Өргөст хэмх /шилтэй, дарсан/	3300	3300	100.0
Алаг салат /шилтэй, Urbanek, 630гр/	2500	2600	104.0
6 ШАТАХУУН			
Бензин А - 80	1480	1480	100.0
Бензин А - 92	1630	1630	100.0
Дизелийн түлш	1720	1720	100.0

3. ЭДИЙН ЗАСГИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

3.1 ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ

3.1.1 ТӨЛЛӨЛТ, малын төрлөөр, эхний 5 сарын байдлаар

Малын төрлөөр	Төллөсөн эх, толгойгоор				Төллөлтийн хувь	
	2014 - V	2015 - V	2016 - V	2017 - V	2016 - V	2017 - V
Бүгд	517 156	557 362	562 226	508 011	83.0	69.3
Ингэ	55	70	78	63	42.6	36.2
Гүү	11 708	14380	14407	12457	56.3	42.7
Үнээ	45 411	57252	51423	52699	60.4	56.4
Эм хонь	271 890	289697	294066	267231	87.9	73.9
Эм ямаа	188 092	195963	202252	175561	87.4	70.6

3.1.2 МАЛ ТӨЛЛӨЛТ, сумдаар, эхний 5 сарын байдлаар

Сумын нэр	Төллөсөн эх, толгойгоор				Төллөлтийн хувь	
	2014 - V	2015 - V	2016 - V	2017 - V	2016 - V	2017 - V
Дүн	517 156	557 362	562 226	508 011	83.0	69.3
Алтанбулаг	12 988	15 146	17505	15416	81.3	70.6
Ерөө	16 088	24 272	25881	21132	83.0	60.3
Зүүнбүрэн	25 483	23 634	25488	16813	75.4	50.0
Мандал	37 285	42 578	39730	39185	75.5	71.8
Орхон	32 474	34 512	31947	36871	76.7	76.2
Сант	21 410	25 965	24964	33466	75.6	87.1
Цагааннуур	52 678	48 007	61193	44475	87.2	61.3
Баянгол	52 178	54 799	54906	57721	84.8	81.8
Сайхан	27 812	34 366	26586	36787	70.8	82.5
Орхонтуул	78 130	86 929	80369	75587	94.5	78.5
Баруунбүрэн	54 216	55 231	57361	50745	79.0	63.4
Шаамар	9 233	9 587	9859	8709	93.7	81.4
Хүдэр	8 525	9 092	9510	4292	75.2	28.0
Сүхбаатар	5 838	7 453	6753	7969	86.3	89.4
Жавхлант	32 759	33 113	39449	26616	87.7	60.2
Түшиг	14 745	16 299	17357	18191	84.3	79.6
Хушаат	35 314	36 379	33368	14036	91.4	39.7

3.1.3 ХОРОГДСОН ТӨЛ, малын төрлөөр

Малын төрлөөр	Хорогдсон төл, толгойгоор				2017-V
	2014 - V	2015 - V	2016 - V	2017 - V	2016-V
Бүгд	6 784	16 118	1 711	20 125	11.76*
Ботго	3		2	3	150.0
Унага	142	205	92	248	2.7*
Тугал	319	577	173	1 021	5.9*
Хурга	3 470	8 324	668	12 122	18.1*
Ишиг	2 850	7 012	776	6731	8.6*

3.1.4 ХОРОГДСОН ТӨЛ, сумдаар

Сумын нэр	Хорогдсон төл, толгойгоор				2017-V
	2014 - V	2015 - V	2016 - V	2017 - V	2016-V
Бүгд	6 784	16 118	1 711	20 125	11.76*
Алтанбулаг	131	71	78	56	71.8
Ерөө	163	280	66	1 710	25.9*
Зүүнбүрэн	87	328	142	1 968	13.8*
Мандал	81	813	251	629	2.5*
Орхон	320	1 021	88	160	181.8
Сант	0	0	0	1 317	0.0
Цагааннуур	3 594	8 653	176	672	3.8*
Баянгол	116	228	37	346	9.3*
Сайхан	36	238	25	94	3.7*
Орхонтуул	276	369	214	952	4.4*
Баруунбүрэн	1 121	686	310	1 145	3.6*
Шаамар	80	89	80	83	103.8
Хүдэр	81	103	86	90	104.7
Сүхбаатар	220	27	28	49	175.0
Жавхлант	2	1 241	0	7 300	0.0
Түшиг	476	205	92	93	101.1
Хушаат	0	1 766	38	3461	91.0*

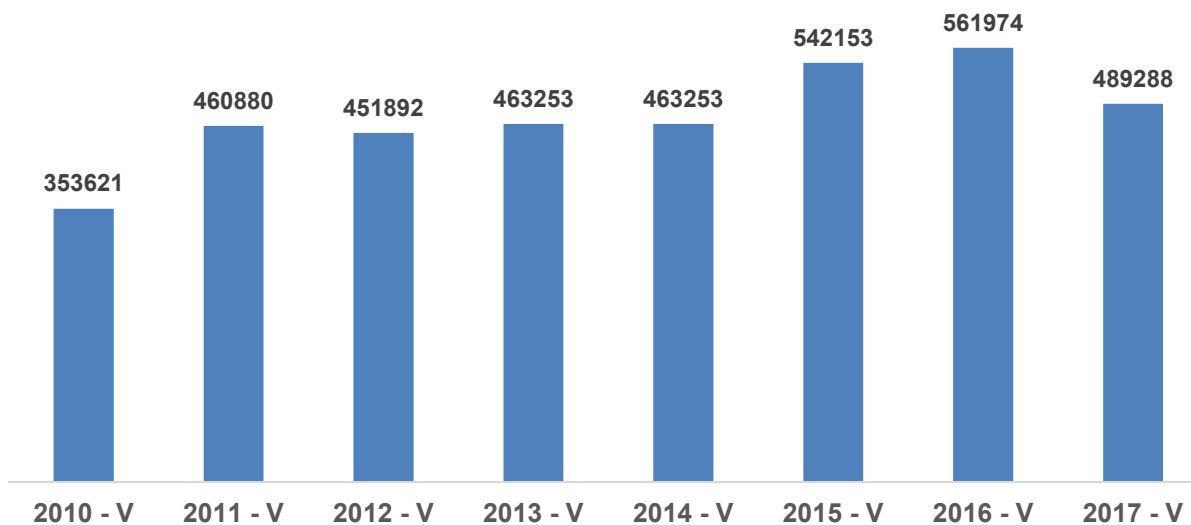
тайлбар * - дахин их

3.1.5 ТӨЛ БОЙЖИЛТ малын төрлөөр

Малын төрлөөр	Төл бойжилт, толгойгоор				Бойжилтын хувь
	2014 - V	2015 - V	2016 - V	2017 - V	2017 - V
Бүгд	463 253	542 153	561 974	489 288	96.0
Ботго	58	70	76	60	95.2
Унага	11731	14175	14315	12209	98.0
Тугал	39515	56682	51252	51680	98.1
Хурга	241354	281809	294225	256158	95.5
Ишиг	170595	189417	202106	169181	96.2

3.1.6 ТӨЛ БОЙЖИЛТ сумдаар

Сумын нэр	Төл бойжилт, толгойгоор				Бойжилтын хувь
	2014 - V	2015 - V	2016 - V	2017 - V	2017 - V
Бүгд	463 253	542 153	561 974	489 288	96.0
Алтанбулаг	13189	15075	17427	15360	99.6
Ерөө	14385	24002	25815	19422	91.9
Зүүнбүрэн	22594	23306	25384	14845	88.3
Мандал	35345	42099	39910	38854	98.4
Орхон	27998	33491	31859	36711	99.6
Сант	19262	25965	24964	32149	96.1
Цагааннуур	33362	39354	61017	43803	98.5
Баянгол	49998	54571	54869	57375	99.4
Сайхан	29846	34176	26561	36693	99.7
Орхонтуул	71033	86668	80423	74697	98.7
Баруунбүрэн	54979	54545	57054	49600	97.7
Шаамар	6970	9498	9779	8626	99.0
Хүдэр	8219	9019	9496	4202	97.9
Сүхбаатар	7666	7664	6796	8054	99.4
Жавхлант	28518	31893	39785	20224	73.5
Түшиг	11738	16094	17265	18098	99.5
Хушаат	28151	34733	33570	10575	75.3

Бойжсон төл /Жил бүрийн оны эхний 5 сарын байдлаар, толгой/

3.1.7 ТОМ МАЛЫН ЗҮЙ БУС ХОРОГДОЛ, сумдаар эхний 5 сарын байдлаар

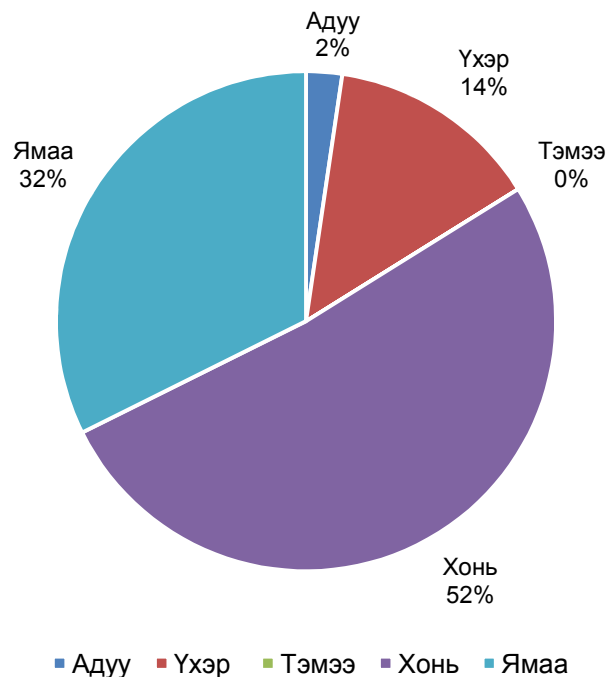
Сумын нэр	Хорогдсон том мал, толгойгоор				Оны эхний малд эзлэх хувь
	2014 - V	2015 - V	2016 - V	2017 - V	2017 - V
Дүн	1 553	5 131	2 050	45 740	2.9
Алтанбулаг	40	36	76	3 260	6.97
Ерөө	115	471	51	6 255	8.19
Зүүнбүрэн	63	536	32	5 086	6.98
Мандал	109	345	576	926	0.81
Орхон	3	476	31	900	0.85
Сант	36	53	9	962	1.18
Цагааннуур	211	1 140	112	4 743	2.97
Баянгол	27	358	68	764	0.51
Сайхан	23	111	184	565	0.58
Орхонтуул	278	428	319	4 862	2.25
Баруунбүрэн	275	642	238	1 340	0.74
Шаамар	82	59	77	545	2.29
Хүдэр	142	91	97	5 028	14.40
Сүхбаатар	47	38	68	166	0.86
Жавхлант	22	167	0	5 391	5.67
Түшиг	80	51	58	47	0.09
Хушаат	0	129	54	4 900	6.38

3.1.8 ӨВЧНӨӨР ХОРОГДСОН МАЛ, сумдаар эхний 5 сарын байдлаар

Сумын нэр	Өвчнөөр хорогдсон мал, толгойгоор				Зүй бус хорогдолд эзлэх хувь
	2014 - V	2015 - V	2016 - V	2017 - V	2017 - V
Дүн	148	355	178	6 122	13.4
Алтанбулаг	12	24	25	2175	66.7
Ерөө		8			0.0
Зүүнбүрэн		60			0.0
Мандал		25			0.0
Орхон	3	0			0.0
Сант	8	11	3	27	2.8
Цагааннуур		1			0.0
Баянгол					0.0
Сайхан	2		33		0.0
Орхонтуул	103	151	88	214	4.4
Баруунбүрэн		0			0.0
Шаамар		10	6	28	5.1
Хүдэр	16	13	17	3678	73.2
Сүхбаатар		4	6		0.0
Жавхлант	4	47			
Түшиг					0.0
Хушаат		1			0.0

3.1.9 ХЭЭЛТЭГЧ МАЛЫН ХОРОГДОЛ, сумдаар, эхний 5 сарын байдлаар

Сумын нэх	Хээлтэгч малын хорогдол			
	2014 - V	2015 - V	2016 - V	2017 - V
Дүн	307	1 271	533	17 534
Алтанбулаг	16	17	18	813
Ерөө	2	64	0	1865
Зүүнбүрэн	22	239	15	3546
Мандал	22	162	211	566
Орхон	0	154	0	299
Сант	3	16	1	232
Цагааннуур	51	51	49	1356
Баянгол	1	197	12	314
Сайхан	10	56	46	149
Орхонтуул	51	98	40	441
Баруунбүрэн	0	0	0	0
Шаамар	54	35	36	322
Хүдэр	18	25	18	2415
Сүхбаатар	47	1	17	75
Жавхлант	0	0	0	2554
Түшиг	10	28	16	22
Хушаат	0	128	54	2565

Том малын зүй бус хорогдол , бүтцээр

3.1.10 МАЛЫН ҮНЭ, мян.төг

ҮЗҮҮЛЭЛТ	Нас, хүйс	Х/н	2016-V	2017-V
А.Малын үнэ				
1.Адуу				
нас гүйцсэн	эр	толгой	800.0	780.0
	эм	толгой	800.0	650.0
Өсвөр насны	эр	толгой	600.0	620.0
	эм	толгой	520.0	520.0
2.Үхэр				
Нас гүйцсэн	эр	толгой	900.0	800.0
	эм	толгой	800.0	750.0
Бух		толгой		
Өсвөр насны	эм	толгой	740.0	600.0
	эр	толгой	740.0	600.0
3.Хонь				
Нас гүйцсэн	эр	толгой	150.0	140.0
	эм	толгой	140.0	120.0
Хуц		толгой		
Төлөг	эр	толгой	90.0	90.0
	эм	толгой	80.0	80.0
4.Ямаа				
Нас гүйцсэн	эр	толгой	120.0	110.0
	эм	толгой	100.0	100.0
Борлон	эр	толгой	60.0	70.0
	эм	толгой	50.0	60.0
Ухна		толгой		

3.1.11 ХАА-н БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮНЭ, төгрөг

ҮЗҮҮЛЭЛТ	Х/Н	2016-V	2017-V
1.Мах			
Тахианы	кг	7500	6500
Гахайны	кг	6500	8500
2.Хөөвөр, хялгас			
Адууны дэл	кг	3000	4000
Адууны сүүл	кг	5000	4000
3.Арьс шир			
Адууны шир	ш	10000	18000
Үхрийн шир			
1.80-2.3 метрийн хэмжээтэй шир	ш	10000	15000
2.3 метрээс дээш хэмжээтэй шир	ш	20000	35000
хонины ноостой нэхий /өлөнгүй/	ш		
Ноосгүй нэхий	ш		
ямааны ноолууртай арьс	ш		
ноолуургүй арьс	ш		
4.Хөдөө аж ахуйн бусад бүтээгдэхүүн			
Өндөг, дотоодын	ш	260	0
Зөгийн бал, дотоодын	кг	19000	20000
Загас, дотоодын			
булуу цагаан /сазаан/	кг	15000	15000
бусад	кг	13000	13000
5.Газар тариалангийн бүтээгдэхүүний үнэ (дотоодын)			
5.1.Хүнсний ногоо			
Сонгино	кг		2500
Сармис	кг		
Өргөст хэмх	кг		
Улаан лооль	кг		
5.2.Жимс,жимсгэнэ			
Чацаргана	кг		4500
Аньс	кг		
5.2. Хэрэглээний мод			
Түлээний мод	м3		

Тайлбар:Үнийг Сүхбаатар хотын ханшаар авсан болно.

3.1.12 ТАРИАЛАЛТЫН МЭДЭЭ, сумдаар

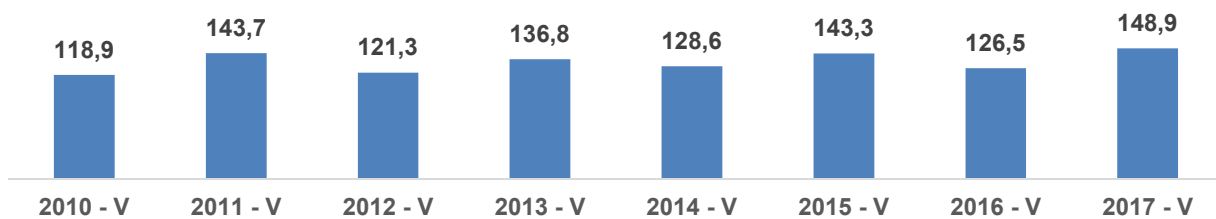
Сумын нэр	2014 - V	2015 - V	2016 - V	2017 - V	га-аар
					<u>2017-V</u> 2016-V
Үр тариа					
ДҮН	128679	143362.9	126577	148987.2	117.7
Алтанбулаг	4530	5050	5020	4359	86.8
Ерөө	12128	11991	11143	13566.2	121.7
Зүүнбүрэн	6261	8016	7881	8177	103.8
Мандал	5715	7215	6500	7444	114.5
Орхон	9697	8958	7824	7945	101.5
Сант	3512	3633.9	1295	3475	268.3
Цагааннуур	23436	26695	19377	29975	154.7
Баянгол	6332	6509	4704	6631	141.0
Сайхан	11975	10595	12050	13386	111.1
Орхонтуул	10689	12806	10364	13011	125.5
Баруунбүрэн	8507	9010	9010	10140	112.5
Шаамар	2000	1405	1512	1971	130.4
Хүдэр	4710	5298	6590	3914	59.4
Сүхбаатар					
Жавхлант	4321	6396	5300	6938	130.9
Түшиг	7690	7440	3641	6657	182.8
Хушаат	7176	12345	14366	11398	79.3
ТӨМС					
ДҮН	2747.5	2192.6	2526.3	2239.0	88.6
Алтанбулаг	66	32	95	51	53.7
Ерөө	148	26	42	32	76.2
Зүүнбүрэн	50	34	105	35	33.3
Мандал	700	640	550	600	109.1
Орхон	250	280	320	195	60.9
Сант	185	175	101	180	178.2
Цагааннуур	237.0	38.6	365	209	57.3
Баянгол	92	85	75.8	85	112.1
Сайхан	400	420	375	256	68.3
Орхонтуул	15	16	30	20	66.7
Баруунбүрэн	75	60	55	95	172.7
Шаамар	130	44	68	70	102.9
Хүдэр	68	75	45	70	155.6
Сүхбаатар	75	42	45	67	148.9
Жавхлант	22	28	59	30	50.8
Түшиг	25	20	12.5	25	200.0
Хушаат	210	177	183	219	119.7

3.1.12-н үргэлжлэл

Сумын нэр	2014 - V	2015 - V	2016 - V	2017 - V	$\frac{2017-V}{2016-V}$
Хүнсний ногоо					
ДҮН	1858.9	1556.2	1600.8	1899.6	118.7
Алтанбулаг	28	19.5	26.53	36.262	136.7
Ерөө	101	123	33	27	81.8
Зүүнбүрэн	102.8	79	134.4	157.31	117.0
Мандал	393.0	372.705	330.0	389.5	118.0
Орхон	110	114	121	128	105.8
Сант	153.9	85.11	53.4	72.3	135.4
Цагааннуур	138.6	87.84	90	323	358.9
Баянгол	103.0	37.4	62.4	60.2	96.4
Сайхан	230	275	271	243.6	89.9
Орхонтуул	24	31.2	34.7	44.34	127.8
Баруунбүрэн	31	22	55	75.1	136.5
Шаамар	195.5	113	155.1	138.4	89.2
Хүдэр	13	10	12	6	50.0
Сүхбаатар	47.4	29	30.5	38.6	126.6
Жавхлант	74.6	52.7	114.4	50.5	44.1
Түшиг	18.1	15	11.4	22	193.0
Хушаат	95	89.7	66	87.5	132.6

Үр тариа /Жил бүрийн эхний 5 сарын байдлаар, мян.га/

Төмс, хүнсний ногоо /жил бүрийн эхний 5 сарын байдлаар, мян.га/

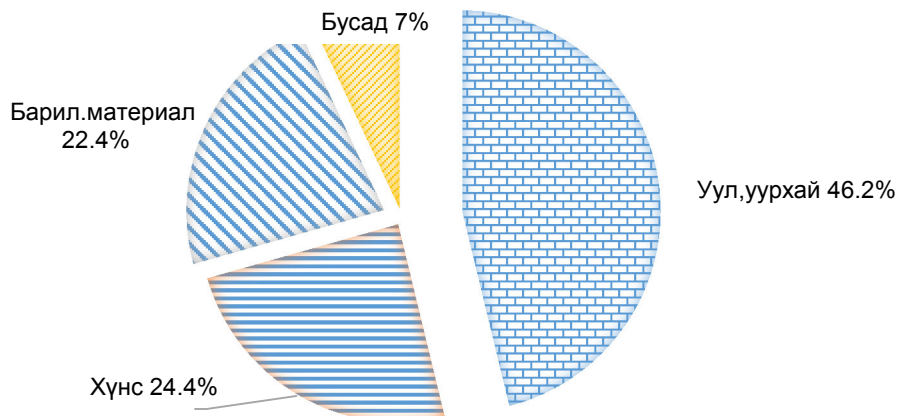
3.2 АЖ ҮЙЛДВЭР

3.2.1 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, салбараар эхний 5 сарын байдлаар, сая.төг

Салбараар	2014 - V	2015 - V	2016 - V	2017 - V	Нийт дүнд эзлэх хувь				2017 2016
					2014	2015	2016	2017	
Бүгд	145374.1	117875.9	89133.2	66759.7	100.0	100.0	100.0	100.0	74.9
1. Уул,уурхай	113445.9	71044.5	46740.1	30854.8	78.0	60.3	52.4	46.2	66.0
Үүнээс:									
-Алт	49180.3	15148.8	2460.1	840.1	33.8	12.8	2.7	1.2	34.1
-Төмрийн хүдэр	61952.4	55895.6	44280	30014.7	42.6	47.4	49.6	44.9	67.8
2. Хүнс	18812.1	31416.1	28287.9	16286.8	12.9	26.7	31.8	24.4	57.6
3. Барил.материал	10562.9	12314.1	10767.5	14937.1	7.3	10.4	12.1	22.4	1.3*
Үүнээс:									
-Цемент, Шохой	9277.5	7796	7121	10983.2	6.4	6.6	8.0	9.0	84.7
4. Бусад	2553.2	3101.2	3337.7	4681.0	1.8	2.6	3.7	7.0	1.4*

Тайлбар: *-дахин их

АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ /САЛБАРААР/

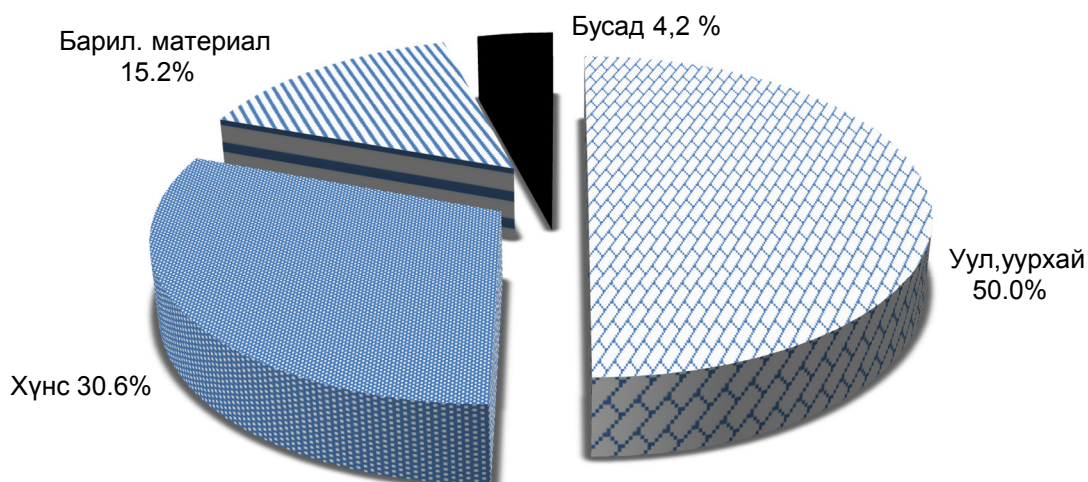

3.2.2 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН БОРЛУУЛАЛТ, салбараар, эхний 5 сарын байдлаар, сая.төг

Салбараар	2014 - V	2015 - V	2016 - V	2017 - V	Нийт дүнд эзлэх хувь				<u>2017</u> <u>2016</u>
					2014	2015	2016	2017	
Бүгд	116230.2	110908.8	109747.1	119586.5	100.0	100.0	100.0	100.0	109.0
1. Уул,уурхай	89639.7	77115.8	70287.2	59844.8	77.1	69.5	64.0	50.0	85.1
Үүнээс:									
-Алт	49180.3	19840.2	94.1	395.8	42.3	17.9	0.1	0.3	4.2*
-Нүүрс	3080.4	1380	35.7	988.5	2.7	1.2	0.03	0.8	27.6*
-Төмрийн хүдэр	37007.4	55895.6	65581.4	58460.6	31.8	50.4	59.7	48.9	89.1
2. Хүнс	11154.2	17628.9	16799.4	36546.2	9.6	15.9	15.3	30.6	2.1*
3. Барил. материал	12796.4	12908.2	19322.7	18132.0	11.0	11.7	17.6	15.2	93.8
Үүнээс:									
-Цемент, Шохой	11974.9	7796	7121	18132.0	10.3	7.0	6.5	15.2	2.5*
4. Бусад	2639.9	3255.9	3337.8	5063.5	2.3	2.9	3.1	4.2	1.5*

Тайлбар: *-дахин их

АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН БОРЛУУЛАЛТ, /салбараар/

3.2.3 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН ГОЛ НЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, эхний 5 сарын байдлаар

Бүтээгдэхүүн	Х / н	2014 - V	2015 - V	2016 - V	2017 - V			2017 2016
					Компани	ЖДҮ	Дүн	
Нарийн боов	тн	47.3	53.6	77.0		78.5	78.5	101.9
Талх	тн	320.5	341.1	360.8		121.3	121.3	33.6
Алт	кг	737.2	243.7	35.7	46.0		46.0	12.9
Архи	мян.л	1896.2	3039.9	2622.7	3013.1		3013.1	114.9
Спирт	мян.л	875.3	1524.9	1408.0	1147.0		1147.0	81.5
Зайрмаг	мян.ш	3.35		36.4		83	83	2.2*
Зүсмэл	м3	4760.2	4322.5	3117	3314.1		3314.1	106.3
Цемент	мян.тн	40.3	98.2	71.4	96.6		96.6	135.3
Шохой	тн	13717.8	12543.4	10694	18375.4		18375.4	1,7*
Дулаан	мгк	82.3	80.5	80.9	121.4		121.4	1,5*
Хэрчсэн гурил	мян.ш	103.9	108.1	121.1		13.7	13.7	11.3

Тайлбар: *-дахин их

3.2.4 ЖИЖИГ, ДУНД ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ

Төрөл	Хэмжих нэгж	Тоон хэмжээ	Үнийн дүн
Нарийн боов	ТН	78.5	145.4
Бялуу	ТН	3.0	43.7
Хэвийн боов	ТН	1.0	1.8
Талх	ТН	121.3	113.2
Хэрчсэн гурил	ТН	13.7	10.7
Ногоон цай /3-кг-с ихгй савласан	КГ	135.9	1.3
Банш, бууз, хуушуур	ТН	9.0	34.3
Ажлын хувцас	Ш	220.5	15.8

3. БУСАД

3.1 МЭРГЭЖЛИЙН ХЯНАЛТЫН ГАЗРААС ХИЙСЭН ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТ, эхний 5 сарын байдлаар

Үзүүлэлт	Шалгалт		Хяналт		Зөрчил		Нөхөн төлбөр		Торгууль шийтгэвэр	
	Шалгалтанд хамрагдсан хуулийн этгээд	Шалгалтанд хамрагдсан иргэн	Хяналтанд хамрагдсан хуулийн этгээд	Хяналтанд хамрагдсан иргэн	илрүүлсэн зөрчил	арилгуулсан зөрчил	Тогтоосон /мян.төг/	Барагдуулсан/мян.төг/	Тогтоосон /мян.төг/	Барагдуулсан/мян.төг/
Нийт	91	69	34	219	450	199	6		240	480
Хүнсний чанар, стандартын хяналт	9		4							
Мал үржлийн хяналт	2	2			6	2				
Мал эмнэлгийн хяналт	8	-	2	8	52	12	-	-	0.0	-
Ургамал хамгаалал, хорио цээрийн хяналт	11		8		86	45				
Таримал ургамлын үрийн хяналт	8		6		78	47				
Эмчилгээний чанарын хяналт	4	28	2	34	24	12				
Эрүүл ахуй, халдвар хамгааллын хяналт	5	-		-	46	19	-	-	240.0	-
Эм, биобэлдмэлийн хяналт	1	1	2	2	3	1				
Боловсролын хяналт			2	48	2	8	2			
Соёлын хяналт	2	24	2	16		24	4			480.0
Авто тээврийн хяналт	4				46	5				
Харилцаа холбооны хяналт	2	1			32	18				
Хэмжил зүйн хяналт	2				4					
Газрын харилцаа геодезе зураг зүйн хяналт	6	3	4	8	10	1				
Хөдөлмөрийн хяналт	3				11	1				
Геологи уул уурхайн хяналт	6		2		18					
Байгаль орчины хяналт	15	7			32	4				
Нийгмийн хамгааллын хяналт	1									
Барилгын техникийн хяналт	2	3		103						

3.2 ОНЦГОЙ БАЙДЛЫН ГАЗАР, эхний 5 сарын байдлаар

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2016 - V	2017 - V
Үзлэг шалгалт:			
Объект	тоо	294	334
Айл өрх	тоо	787	1593
Илрүүлсэн зөрчил	тоо	1061	1062
Арилгуулсан зөрчил	тоо	223	214
Гарсан гал:			
Объектод	тоо	55	69
Ой, хээр	тоо		5
Учирсан хохирол	сая.төг	110.5	409.3
Торгууль	сая.төг		
Аварсан:			
Эд хөрөнгө	сая.төг	696.5	1089.8
Барилга, байшин	тоо	14	16
Машин, техник	тоо	2	
Захиргааны арга хэмжээ			
Аж ахуйн нэгж, байгууллага	тоо	1	4
Албан тушаалтан	тоо		
Иргэн	тоо	290	340
Сурталчилгаа			
Орон нутгийн хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр	тоо	17	24
Аж ахуйн нэгж, байгууллагуудад лекц яриа	тоо	23	43
Усны осол:			
Аварсан хүн	тоо		
Нуранга:			
Аварсан хүн	тоо		
Заавал биелүүлэх албан шаардлага	тоо	140	162
Мэдэгдэл	тоо	134	204
Гал унтраах анги дуудлагаар гарсан	тоо	43	53
Гал дээр ажиллаж унтраасан	тоо	34	47
Гал түймэр гарсан тухай акт	тоо	23	26
Танилцуулга, дүгнэлт	тоо	19	5
Ажиллагаа зогсоох тогтоол	тоо	7	2
Өөрөө унтраасан	тоо	5	6
Зөрчлийн тэмдэглэл	тоо	11	16
Мэдээллээр ирсэн	тоо	12	2

3.3 ГАЗРААС БУСАД ҮЛ ХӨДЛӨХ ХӨРӨНГИЙН ӨМЧЛӨХ ЭРХИЙН УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН МЭДЭЭ, эхний 5 сарын байдлаар

Үзүүлэлт	Тоо хэмжээ
Хүлээн авсан мэдүүлгийн тоо	1084
Төрөөс хувьчилсан орон сууцны баталгаажуулалт	3
ҮХЭХӨЭ-н анхны бүртгэл, баталгаажуулалт	73
Нийт бүртгэсэн гэрээ	766
Эрхийн улсын бүртгэлд өөрчлөлт, залруулга хийх	18
Өмчлөгчийн хүсэлтээр болон гэрээ хэлцлээр бүртгэл салгаснаар шинэ бүртгэл үүсгэх	
Гэмтээсэн гэрчилгээ шинээр олгох	
Шүүхийн шийдвэрээр өмчлөгч өөрчлөгдөх	
Өмчлөгчийн хүсэлтээр бүртгэлд өөрчлөлт оруулах	
Лавлагаа, хуулбар	227
Нийт бичигдсэн гэрчилгээ	162
Тэмдэгтийн хураамжийн нийт дүн	70
ҮХЭХӨЭ-ээ худалдсанаас оруулсан татварын орлого	42

Эх үүсвэр: Оюуны өмч, Улсын бүртгэлийн газар

3.4 ГАЗАР ӨМЧЛӨХ ЭРХИЙН УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН МЭДЭЭ, эхний 5 сарын байдлаар

Үзүүлэлт	Тоо хэмжээ
Хүлээн авсан мэдүүлгийн тоо	759
Төрөөс хувьчилсан газрын өмчлөх эрхийн анхны баталгаажуулалт	167
Төрөөс худалдаж авсан газрын өмчлөх эрхийн анхны баталгаажуулалт	
Газрыг эзэмших, ашиглах эрхийн анхны бүртгэл	167
Нийт бүртгэсэн гэрээ	433
Эрхийн улсын бүртгэлд өөрчлөлт залруулга хийх	38
Үрэгдүүлсэн гэрчилгээ шинээр олгох	1
Гэмтээсэн гэрчилгээ шинээр олгох	
Шүүхийн шийдвэрээр өмчлөгч өөрчлөгдөх	
Өмчлөгчийн хүсэлтээр болон гэрээ хэлцлээр бүртгэл салгаснаар шинэ бүртгэл үүсгэх	3
Лавлагаа, хуулбар	121
Нийт бичигдсэн гэрчилгээ бүгд	272
Үйлчилгээний хураамжийн нийт дүн	592
ГӨЗ-ээ худалдсанаас оруулсан татварын орлого	31

Эх үүсвэр: Оюуны өмч, Улсын бүртгэлийн газар

3.5 ГАЗАР ЭЗЭМШИХ ЭРХ БАРЬЦААЛСАН, ЧӨЛӨӨЛСӨН БАЙДАЛ, эхний 5 сарын байдлаар

Сумын нэр	Иргэний газар эзэмших эрх		Аж ахуйн нэгжийн газар эзэмших эрх	
	Барьцаалсан	Чөлөөлсөн	Барьцаалсан	Чөлөөлсөн
Алтанбулаг	8			
Баруунбүрэн	15	5	17	
Баянгол	13		5	
Ерөө				
Жавхлант	6	4	15	
Зүүнбүрэн				
Мандал	26	13	26	
Орхон	16		8	
Орхонтуул	2		1	
Сайхан	17		3	
Сант				
Сүхбаатар	17	1	1	
Түшиг				
Хушаат	22		7	
Хүдэр				
Цагааннуур	23	8	17	
Шаамар	7		4	
	172	31	104	

Эх үүсвэр: Сэлэнгэ аймаг Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газар

4.11 СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ГАЗАР ӨМЧЛӨГЧ ИРГЭДИЙН МЭДЭЭ, эхний 5 сарын байдлаар

Сумын нэр	Газар өмчлөх тухай өргөдөл гаргасан нийт	үүнээс				Засаг даргын захирамжаар газар өмчлүүлэхээр	үүнээс				Өмчлүүлсэн газрын хэмжээ /га/-аар	үүнээс				
		Одоо эзэмшиж, ашиглаж байгаа	Шинээр газар өмчилж авахыг	Аж ахуйн зориулалтаар газар	Бусад		Одоо эзэмшиж, ашиглаж байгаа	Шинээр газар өмчилж авсан иргэдийн тоо	Улсын чанартай зам дагуу газрыг	Бусад		Одоо эзэмшиж, ашиглаж байгаа хашааны газрын	Шинээр өмчилсөн газрын хэмжээ /га-гаар/	Улсын чанартай зам дагуу газрыг өмчилсэн газрын	Аж ахуйн зориулалтаар өмчилсөн газрын хэмжээ /га-гаар/	Бусад
Алтанбулаг	4	3		1	1	6	3	3		1	0.95	0.65	0.16		0.14	0.14
Баруунбүрэн						106		106			11.82		11.82			
Баянгол						5	1	4			0.52	0.07	0.45			
Ерөө	3		3			3		3			0.6		0.6			
Жавхлант																
Зүүнбүрэн																
Мандал	25	5	20			150	10	140			23.8	2.36	21.44			
Орхон																
Орхонтуул																
Сайхан	10		10			10		10			0.7		0.7			
Сант																
Сүхбаатар						21	21				1.89	1.89				
Түшиг						4		4			0.8		0.8			
Хушаат																
Хүдэр																
Цагааннуур						20		20			4		4			
Шаамар						64		48	16		4.48		3.36	1.12		
АЙМГИЙН ДҮН	42	8	33	1	1	389	35	338	1	48.44	4.97	43.33		0.14		0.14

Эх үүсвэр: Сэлэнгэ аймаг Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газар

4.12 Авто тээврийн төв

Сумын нэр	Суудлын	Ачааны	Автобус	Тусгай	Механизм	Чиргүүл	Мотоцикль	Бүгд
Дүн	6673	5198	330	158	381	174	574	13488
Алтанбулаг	195	130	12	8	2	7	4	358
Ерөө	504	556	21	47	104	16	26	1274
Зүүнбүрэн	130	144	9	2	5	6	13	309
Мандал	1852	1237	58	28	68	59	199	3501
Орхон	167	133	9	4	10	3	55	381
Сант	80	126	11	1		2	22	242
Цагааннуур	159	255	19	2	85	3	21	544
Баянгол	298	200	16	2	9	2	42	569
Сайхан	678	371	35	12	35	19	54	1204
Орхонтуул	186	179	6	3	4	8	27	413
Баруунбүрэн	232	256	9	1	4		38	540
Шаамар	216	200	13		2	2	7	440
Хүдэр	181	189	12	6	4	1	1	394
Сүхбаатар	1527	857	75	38	39	36	45	2617
Жавхлант	125	158	7	1	1	1	18	311
Түшиг	55	94	10	3	7	3		172
Хушаат	88	113	8		2	6	2	219

Эх үүсвэр: Сэлэнгэ аймаг Авто тээврийн төв

4.13 ТҮҮВЭР СУДАЛГАА

Үзүүлэлт сар	Өрхийн нийгэм эдийн засгийн судалгаа		Ажиллах хүчний судалгаа		Дүн	
	Хамрагдсан өрхийн тоо	Олгосон судалгааны урамшуулал	Хамрагдсан өрхийн тоо	Олгосон судалгааны урамшуулал	Хамрагдсан өрхийн тоо	Олгосон судалгааны урамшуулал
Дүн	170	544000	192	456000	362	1000000
1	34	68000	48	96000	82	164000
2	34	68000	36	72000	70	140000
3	34	68000	36	72000	70	140000
4	34	170000	36	108000	70	278000
5	34	170000	36	108000	70	278000